

MRA Werkplan en Begroting 2019

Concept versie: ter vaststelling door de Regiegroep van de MRA oktober 2018

Samen bouwen aan de Metropool

De Metropoolregio Amsterdam wint snel aan betekenis. Door de aanwas van nieuwe inwoners, de sterke internationalisering, steeds meer bedrijven die zich in de regio vestigen en een groeiende stroom bezoekers, zakelijk én leisure, groeit de metropool. Hierdoor neemt de vraag naar ruimte voor wonen, werken en mobiliteit toe. Tegelijkertijd staan we aan de vooravond van een aantal grote transitie's. Bijvoorbeeld de energietransitie, de transitie naar een circulaire economie of naar nieuwe vormen van mobiliteit. Dergelijke transitie's zijn op zichzelf al grote opgaven, maar verhouden zich ook tot elkaar en tot andere opgaven. Welk type banen zijn nodig om deze transitie's mogelijk te maken? Wat betekenen de transitie's voor hoe we omgaan met ons landschap? Hoe vertalen de transitie's zich ruimtelijk, en wat betekent dat voor andere programma's die een beslag leggen op onze schaarse ruimte zoals bijvoorbeeld de woningbouwopgave?

In het eerste jaar van de MRA in zijn huidige vorm zijn veel resultaten geboekt, veel acties uit de MRA Agenda zijn afgerond of vorderen goed. Door goede regionale afstemming zijn we er in geslaagd om majeure investeringen vanuit het Rijk voor een aantal belangrijke knooppunten in onze infrastructuur binnen te halen. Er zijn eerste stappen gezet naar een integrale beschouwing van de woningbouwopgave in relatie tot de veranderende economie, een duurzame energievoorziening en het landschap. Op het gebied van energietransitie en circulaire economie zijn belangrijke stappen gezet door de intentieovereenkomst aardgasloos bouwen en de intentieverklaring circulaire inkoop. De gezamenlijke inspanningen die hebben geleid tot de komst van het European Medicine Agency (EMA) hebben op hun beurt gezorgd voor nieuwe regionale afstemming over bijvoorbeeld de huisvesting van de werknemers van het EMA die naar de MRA gaan verhuizen, de ruimte op internationale scholen die nodig is om hun kinderen naar school te laten gaan, en de acquisitie van nieuwe bedrijven voor de Metropoolregio die zich graag in de nabijheid van het EMA willen vestigen. En zo zijn er nog tal van voorbeelden te noemen waarin onze samenwerking loont.

De nieuwe opgaven en vragen waar we in het komende jaar voor staan zijn complex, en maken het des te belangrijker om binnen de Metropoolregio Amsterdam met elkaar samen te werken. Als overheden, maar ook binnen de triple helix met bedrijfsleven en kennisinstellingen. De inhoudelijke en vrijwillige manier van samenwerken waar voor is gekozen in het Convenant heeft het afgelopen jaar steeds meer vorm gekregen, en stelt ons in staat om flexibel te opereren. Wim Derksen, voormalig hoogleraar bestuurskunde, lid van de WRR en directeur van het Ruimtelijk Planbureau, roemt onze keuze voor een dergelijk model, en stelt dat deze effectiever is dan een formeler model via een gemeenschappelijke regeling. Tegelijkertijd vragen de grote ambities die we hebben als MRA ook om stevige afspraken naast slimme opgave gedreven investeringsconstructies. Bijvoorbeeld als regionale tegenhanger van INVEST-NL, of om effectiever investeringen vanuit Europa naar ons toe te trekken.

Het draagvlak voor de samenwerking blijft cruciaal. De nieuwe bestuurders en raadsleden na de verkiezingen van maart 2018, en voor sommige gemeenten en de provincies voor eind in 2019 worden daarom nauw betrokken. Op weg naar een volgende MRA agenda, met als start het congres van oktober 2018 en daarna, kunnen bestuurders en raadsleden expliciet meedenken en meebouwen aan de toekomst van de Metropoolregio Amsterdam.

Rijk van Ark - *Directeur MRA Bureau*

Inhoudsopgave

1. Inleiding	4
1.1 Aanleiding	4
1.2 Proces & kaders	5
1.3 Leeswijzer	5
2. Algemeen overzicht MRA Begroting	6
3. Platform Economie	7
3.1 Inleiding	7
3.2 Samenstelling / werkwijze	9
3.3 Taken Platform Economie	9
3.4 Jaarprogramma Platform Economie	10
4. Platform Ruimte	17
4.1 Inleiding	17
4.2 Samenstelling / werkwijze	17
4.3 Taken Platform Ruimte	18
4.4 Jaarprogramma Platform Ruimte	19
5. Platform Mobiliteit	29
5.1 Inleiding	29
5.2 Samenstelling / werkwijze	29
5.3 Taken Platform Mobiliteit	30
5.4 Jaarprogramma Platform Mobiliteit	30
6. MRA Algemeen	34
6.1 Inleiding	34
6.2 Samenstelling en werkwijze	34
6.3 Taken MRA Bureau	35
6.4 Werkzaamheden 2019	35
Bijlage 1: Begroting MRA 2019	36
Begroting overzicht op hoofdlijnen	36
Begroting Platforms	37
Begroting MRA Algemeen	42
Bijlage 2: Begrotingscyclus 2018 en 2019	43
Bijlage 3: Samenstelling Platforms	44
Bijlage 4: Organogram MRA-samenwerking	45
Bijlage 5: Weekplanning 2019	46
Bijlage 6: Stoplichtenmodel Acties MRA Agenda	47

1. Inleiding

1.1 Aanleiding

De doelstelling van de samenwerkende overheden in de Metropoolregio Amsterdam (MRA) is om als stedelijke regio bij de Europese top te horen en een nog aantrekkelijkere plek worden voor bedrijven en bewoners om zich te vestigen, maar ook om te bezoeken als toerist of voor werk of studie. Dit gaat niet vanzelf. Bij alle onzekerheid over de economische ontwikkelingen is duidelijk dat wendbaarheid en uitvoeringskracht nu de leidende principes moeten zijn. Op verschillende fronten zijn concrete acties nodig om die principes vorm te geven. De regionale schaal wint daarbij steeds meer aan belang. Regionale samenwerking is essentieel om gezamenlijk kansen te kunnen verzilveren of bedreigingen het hoofd te kunnen bieden. De uitdagingen waar we voor staan zijn aanzienlijk. Er zijn een aantal grote transities die op ons af komen. Of het nu gaat om de energietransitie, de transitie naar een circulaire economie, de transitie naar nieuwe vormen van mobiliteit of de transitie van de banen die we hebben, vast staat dat regionale samenwerking en een integrale benadering nodig zijn om deze transities vorm te geven.

In de Metropoolregio Amsterdam werken de overheden daarom al sinds jaar en dag samen. Een samenwerking die terug gaat tot eind vorige eeuw, en die in de loop der jaren grote successen heeft geboekt (denk bijvoorbeeld aan de afspraken die zijn gemaakt in Plabeka of het programma Amsterdam Bezoeken, Holland Zien). In de afgelopen twee jaar is de samenwerking steeds verder geïntensiveerd. Via de gezamenlijke MRA Actieagenda, waarin acties zijn opgenomen om de doelstelling om bij de Europese top te horen te realiseren. Sinds 2017 is daarnaast het MRA Convenant van kracht, en is het MRA Bureau gestart. Door deze intensivering van de samenwerking zijn we steeds beter in staat om de uitdagingen waar we voor staan vanuit een integraler perspectief te benaderen, slagen we er beter in om Raads- en Statenleden bij de MRA te betrekken en het draagvlak onder de deelnemers te versterken.

Het hart van de MRA klopt in de deelregio's en de platforms. Hier ontmoeten lokale en provinciale bestuurders elkaar en werken zij samen aan de realisering van de actiepunten van de MRA Agenda, zoals beschreven in het MRA Convenant. In de afstemming en uitvoering hebben colleges in toenemende mate andere buurgemeenten, regio, provincie of de hele MRA nodig. Door het bundelen van krachten via regionale samenwerking is het voor alle bestuurders daarmee ook mogelijk de eigen lokale en provinciale uitdagingen van de toekomst beter aan te gaan. Wat de samenwerkende overheden het komende jaren concreet met elkaar willen gaan doen is opgenomen in het nu voorliggende MRA Werkplan en Begroting 2019.

Het MRA Werkplan en Begroting 2019 betreft een uitwerking van de Voorjaarsnota die in de Regiegroep van april 2018 is vastgesteld. Het werkplan is zo veel mogelijk geschreven vanuit de actiepunten van de MRA Agenda. De bijbehorende begrotingen van de platforms (die uitvoering geven aan de acties) zijn ook op die wijze opgesteld, en dit jaar in één totaaloverzicht opgenomen.

De Metropoolregio Amsterdam is gebaseerd op de inhoudelijke agenda van de MRA. Het MRA Werkplan beschrijft welke activiteiten in 2019 zijn gepland t.b.v. de uitvoering van de doelstelling, zoals beschreven in het MRA Convenant van maart 2017 en vastgelegd in 57 actiepunten van de MRA Agenda van februari 2016. In de bijlage 'stoplichtenmodel Actiepunten' treft u de actuele stand van zaken van de uitvoering deze actiepunten.

1.2 Proces & kaders

De kaders waarbinnen het MRA Werkplan en Begroting 2019 zijn opgesteld komen voort uit de Voorjaarsnota MRA 2019, die april 2018 in de Regiegroep is vastgesteld. De MRA Agenda en de werkplannen van de Platforms dienen hierbij als basis.

De Platforms Ruimte, Economie en Mobiliteit hebben in hun Platform het eigen werkplan en de bijbehorende gedetailleerde begroting opgesteld. Tezamen met een werkplan en gedetailleerde begroting voor het MRA Bureau vormen deze het MRA Werkplan en Begroting 2019. Zie bijlage 2 voor een overzicht van de begrotingscyclus van 2018 en de planning voor de begrotingscyclus in 2019.

Het concept van het MRA Werkplan en Begroting 2019 wordt nog voor de zomer naar de Raden en Staten gezonden van de MRA deelnemers, zodat zij hun wensen en opvattingen tijdig kenbaar kunnen maken. De bestuurders van de deelnemers die in de MRA gremia actief zijn, zijn verantwoordelijk voor het informeren en betrekken van collega-bestuurders en hun volksvertegenwoordigers bij de ontwikkelingen en de uitvoering van de MRA Agenda, en het daarmee samenhangende MRA Werkplan en Begroting 2019. Zij zijn verantwoordelijk om het gesprek hierover met hun vertegenwoordigende organen aan te gaan.

De deelnemers en hun vertegenwoordigende organen zijn zelf verantwoordelijk voor het ter tafel brengen van hun wensen en opvattingen in de Regiegroep. Voor Raads- en Statenleden betekend dat dat zij het gesprek met hun bestuurders aan moeten gaan, en voor bestuurders die zelf geen zitting hebben in de Regiegroep betekend dat dat zij binnen hun deelregio het gesprek moeten aangaan met de bestuurders die hun deelregio vertegenwoordigen in de Regiegroep.

1.3 Leeswijzer

In het MRA Werkplan 2019 zijn de werkplannen van de drie platforms Economie, Ruimte en Mobiliteit en het MRA Bureau in vier aparte hoofdstukken opgenomen. Ieder hoofdstuk begint met een korte inleiding, gevolgd door de taak, de werkwijze en de samenstelling. Een hoofdstuk wordt afgesloten met het jaarprogramma 2019. De jaarprogramma's van Platforms en Bureau vormen zo de eigenlijke kern van het MRA Werkplan 2018. De jaarprogramma's kunnen ook worden gelezen als toelichting op begroting, die is opgenomen in het laatste hoofdstuk.

De gedetailleerde MRA Begroting 2019 is in een apart hoofdstuk opgenomen. Dit om financiële samenhang en overzicht te bieden in de verschillende activiteiten en de te verwachten ontwikkelingen, zoals beschreven in de voorgaande hoofdstukken. Het hoofdstuk over de MRA Begroting 2019 begint met een overzicht van de begroting, gevolgd door de begrotingen van de Platforms en met als laatste het algemene begrotingsdeel van het MRA Bureau.

2. Algemeen overzicht MRA Begroting

Overzicht begroting Metropoolregio Amsterdam 2019

concept

Uitgaven	2018	2019
Uitvoering werkplan MRA Platform Economie	€ 4.950.000	€ 4.950.000
Uitvoering werkplan MRA Platform Ruimte	€ 1.200.000	€ 1.200.000
Uitvoering werkplan MRA Platform Mobiliteit	€ 0	€ 0
Uitvoering thema's Agendacommissie (Europa, Lobby, etc)	€ 0	€ 75.000
MRA Bureau	€ 1.969.000	€ 1.969.000
Algemene reserve	€ 7.158	€ 46.847
totale uitgaven	€ 8.126.158	€ 8.240.847
Inkomsten		
Gemeenten: €1.50 per inwoner*	€ 3.616.440	€ 3.688.943
Prov. Noord-Holland: gelijke bijdrage Amsterdam	€ 1.250.436	€ 1.283.844
Prov. Flevoland: gelijke bijdrage Almere	€ 297.218	€ 305.996
Gemeente Amsterdam: extra bijdrage Platform Economie	€ 1.439.532	€ 1.439.532
Provincie Noord-Holland: extra bijdrage Platform Economie	€ 1.439.532	€ 1.439.532
Vervoerregio Amsterdam: extra bijdrage Trainee pool	€ 83.000	€ 83.000
totale inkomsten	€ 8.126.158	€ 8.240.847

**peildatum = 1 januari van het voorgaande jaar. Voor 2018 is met het aantal van 1 januari 2016 gerekend, omdat voor 2017 per abuis met het aantal van 2017 was gerekend. Voor 2019 is conform afspraken met het aantal van 1 januari 2018 gerekend.*

De inkomsten vanuit gemeentelijke (en provinciale) bijdragen zijn gestegen doordat het inwoner aantal is gestegen. Omdat om de fout uit 2017 te corrigeren er voor de bijdrage voor 2018 is gerekend met het inwoner aantal van 1 januari 2016, en voor het jaar 2019 conform afspraken is gerekend met het inwoneraantal van 1 januari 2018, is de stijging van de inkomsten dit jaar groter dan dat volgend jaar naar verwachting het geval zal zijn. Er is vooralsnog geen sprake van indexering.

Van de ongeveer 2 miljoen euro die begroot is voor 'MRA Algemeen (w.o. Bureau) is 500.000 euro bestemd voor het budget voor Programma- en Projectmanagers, 175.000 euro voor programmasecretarissen, en 166.000 euro voor de MRA trainees. Deze functies betreffen in feite allemaal inhoudelijk werk. Tezamen met de budgetten van de Platforms is het totaal van de MRA Begroting dat naar 'de inhoud' gaat 6.991.000 euro, oftewel 85%. Het overige deel gaat naar 'het proces' (communicatie, betrekken raads- en statenleden, lobbystrategie en europa, MRA congres en andere bijeenkomsten, 'vaste' personeel MRA bureau, enzovoort) .

3. Platform Economie

3.1 Inleiding

De economie van de MRA blijft het ook in 2018 goed doen. Het herstel, dat sinds 2016 nadrukkelijk is ingezet, heeft zich dit jaar doorgezet. Ook de vooruitzichten, zoals in de jaarlijkse economische verkenningen, worden gepresenteerd zijn goed. Er is sprake ‘robuuste groei’ en dalende werkloosheid. Wél blijven er externe onzekerheden, die met name voortkomen uit geo-politieke ontwikkelingen. Tegelijkertijd maakt de sterke economische groei twee majeure knelpunten steeds manifester:

- Een sterke (ruimtelijke) druk op de stad Amsterdam – en daarmee toenemend belang van regionale spreiding
- Toenemende knelpunten op de arbeidsmarkt

De goede economische positie is natuurlijk geen gegeven. Alleen door goed te blijven inspelen op – en het doorvoeren van – noodzakelijke veranderingen, kan de MRA zich ook de komende jaren blijven ontwikkelen. De toenemende internationalisering, de transitie naar een circulaire economie, een veranderende arbeidsmarkt die steeds nieuwe competenties en kwalificaties vraagt én de voortgaande digitalisering van de economie zijn voor de komende jaren dé uitdagingen. Ze bieden kansen voor nieuwe (typen) bedrijvigheid, maar vragen ook aanpassingsvermogen van het bestaand bedrijfsleven, leiden tot andere ruimtevragen en nieuwe vormen van samenwerking tussen bedrijven onderling en met kennisinstellingen en overheden.

Hierbij wordt het ook steeds duidelijker dat de Metropoolregio een logisch schaalniveau is om zaken op te pakken. Termen als “one daily urban system” en “agglomeratiekracht” zijn juist door de regionale verwevenheden van woon-werkrelaties, de ‘uitdijende stad Amsterdam’ en deelregionale specialisaties nadrukkelijk van toepassing op de Metropoolregio Amsterdam.

Dit werkplan van het Platform Economie is een doorvertaling van de vigerende brede MRA-Actieagenda. Hierbij richt het werkplan zich enerzijds op de concretisering van de Economie-acties in deze MRA-Agenda, de samenhang met de overige acties uit deze MRA Agenda en verbindt ten slotte deze acties met activiteiten van andere partijen, zoals de Amsterdam Economic Board en het Rijk. Hierbij helpt ook dat enkele deelregio’s de MRA Agenda hebben doorvertaald naar een eigen agenda. Hierdoor ontstaat een relevante gelaagdheid: deelregio’s nemen hun verantwoordelijkheid voor de uitwerking van acties binnen hun gemeenten, in samenhang met de uitvoering op MRA-schaal. Dit helpt bij de concretisering en zichtbaarheid van de MRA-acties.

Wél vraagt de actualiteit om wat aanscherpingen. De transitie naar een ‘circulaire economie’ en het thema ‘internationalisering’ vragen extra aandacht. Ook is – op basis besluit BO Platform Economie – het budget voor de Vastgoed Marketing Strategie – aangepast. Daarom zijn ten opzichte van de voorlopige begroting de budgetten hiervoor opgehoogd. Dit heeft ook (neerwaartse) effecten op de budgetten voor andere thema’s. Zo is de post ‘onderwijs&arbeidsmarkt’ verlaagd (van € 400.000 naar € 250.000). Dit kan omdat met de investeringen in eerdere jaren voor het Techniekpact, Werk maken voor talent, House of Skills en overige onderwijs&arbeidsmarkt projecten een stevige –

structurele – basis is gelegd. Ook het budget voor de prijsvragen is voor 2019 teruggebracht (van € 1,2 mln naar 1 mln).

Voortgang

Het gaat goed met de uitvoering van de meeste acties in het economisch domein. Hieronder volgt een beknopt overzicht van de voortgang van een aantal prominente dossiers.

Na vele jaren – in kader Plabeka – terugbrengen van de plancapaciteit voor kantoren en bedrijventerreinen, zien we met het aantrekken van de economie een kentering. Met name op de kantorenmarkt worden weer knelpunten zichtbaar – en leidt de transformatie van binnenstedelijke werklocaties in mn Amsterdam en Zaanstad tot nieuwe vraagstukken mbt spreiding economische activiteiten. Dit vraagt een actieve rol van Plabeka waar het gaat om goed te reageren op deze nieuwe omstandigheden. Ook het vraagstuk van de transformatie ‘galstuinbouw’ in de Greenport Aalsmeer is inmiddels een breder regionaal vraagstuk geworden , en daarmee is een intensivering van de samenwerking tussen Plabeka en Greenport onvermijdelijk.

De Vastgoedmarketingstrategie, gericht op het aantrekken van buitenlandse vastgoed-investeringen – is de afgelopen jaren succesvol gebleken. Juist omdat buitenlandse marktpartijen bereid zijn om ontwikkelingen te investeren waar Nederlandse partijen dat minder doen (bv sociale woningbouw, mee-financieren collectieve voorzieningen, bredere focus dan louter Amsterdam etc) is de Nederlandse markt in beweging gekomen. Kortom, lagere rendementen, andere kijk op de portefeuille en andere concepten is het resultaat van het aantrekken van internationale partijen.

De uitvoering/implementatie van House of Skills is in 2018 goed op stoom gekomen. Inmiddels zijn verschillende ‘skills-trajecten’ door de deelnemende partners opgestart. De toenemende krapte op de arbeidsmarkt – in combinatie met vraag naar nieuwe vaardigheden – leidt ook tot een groet commitment van het bedrijfsleven.

De komst van het European Medicin Agency (EMA) heeft de noodzaak tot het verder ‘internationaliseren van het vestigingsklimaat’ bij veel MRA-partners nog nadrukkelijker op de agenda gezet. Via het project ‘internationalisering woningmarkt’ zijn in 2018 concrete stappen gezet om de woningmarkt ook voor internationals beter toegankelijk te maken en juist hierbij gebieden buiten de stad Amsterdam onder hun aandacht te brengen. De toenemende groei van internationals (in 2017 ruim 13.000) heeft er ook toe geleid dat de uitbreiding van Internationale Scholen (via het in 2017 gestarte Deltaplan Internationaal Onderwijs) al weer om een vervolg vraagt via uitbreiding bestaande scholen en opstarten nieuwe scholen.. De voorbereidingen hiervoor zijn in 2018 gestart.

In nauwe samenwerking met de Amsterdam Economic Board is in 2017 de prijsvraag “bouwlogistiek” uitgezet en eind 2017/begin 2018 zal de prijsvraag “circulaire economie” volgen. De Board heeft aangekondigd ook in 2018 met voorstellen te komen voor twee nieuwe prijsvragen. Besluitvorming hierover is voorzien na de zomer 2018, opdat nog voor het eind van 2018 de prijsvragen uitgezet kunnen worden.

In 2018 is het MRA-project ‘Start up in residence’ gestart, waarmee rond thema’s als eenzaamheid, levendigheid en bedrijven-desk, start-ups binnen gemeentelijke organisaties op een bedrijfsmatige

wijze bijdragen aan het oplossen van maatschappelijke vraagstukken. De resultaten hiervan moeten in 2019/2020 beschikbaar komen.

In 2018 is het MRA programma Circulaire Economie gestart, met een sterk accent op circulair inkopen en grondstofstromen.

3.2 Samenstelling / werkwijze

Het Platform Economie bestaat uit:

- Een selectie van portefeuillehouders Economie uit de deelregio's van de MRA
- Portefeuillehouders Economie van de provincies Noord-Holland en Flevoland

Voorzitter van het Platform Economie is de wethouder EZ van de gemeente Amsterdam, vice-voorzitter is de gedeputeerde EZ van de provincie Noord-Holland. De volledige samenstelling van het Platform Economie is inzichtelijk gemaakt in bijlage 3.

Binnen het Platform Economie worden bestuurlijke afspraken gemaakt over de economische dossiers waar binnen de MRA aan wordt gewerkt. Bestuurders binnen de MRA-platforms leggen - conform de informele samenwerking die is vastgelegd in het MRA Convenant- daarover zelf verantwoording af bij hun eigen colleges, Raden en Staten. Daarnaast zijn zij verantwoordelijk voor het betrekken van de eigen deelregio bij de te maken afspraken. De deelregio's zelf kunnen agendapunten aandragen en voorstellen doen in de MRA-platforms. De verantwoordelijkheid van de voortgang van de acties uit de MRA Agenda ligt bij de bestuurlijke trekkers van de betreffende acties. Afstemming tussen die acties vindt plaats in het Platform Economie.

Het Platform Economie is daarnaast nauw betrokken bij de Amsterdam Economic Board, als overheidsdeel van deze triple-helix-samenwerking.

Het Platform Economie (bestuurlijk overleg) vergadert vier keer per jaar. Vergaderingen worden voorbereid in een Ambtelijk Overleg Economie en een Directeuren Overleg Economie, waar eveneens vertegenwoordigers van de deelregio's, provincies en de Amsterdam Economic Board aan mee doen. Op deze manier vindt ambtelijk dezelfde vorm van afstemming plaats als bestuurlijk.

3.3 Taken Platform Economie

De taken van het Platform Economie kunnen worden onderverdeeld in drie categorieën:

- **Doen** - Als netwerk van publieke partners, worden in het Platform afspraken gemaakt over zaken die we gezamenlijk doen. Het gaat hier primair om activiteiten waarvoor gemeenten en provincies een zelfstandige verantwoordelijkheid hebben, zoals afspraken over werklocaties, het (ruimtelijk) faciliteren van hotels en het uitvoeren van gezamenlijk onderzoek. Daarnaast treden overheden vaak op als initiator/aanjager van activiteiten en het opzetten/organiseren van netwerken. In beide gevallen vaak wel samen met externe partners (bedrijfsleven, onderwijs-kennisinstellingen, uitvoeringsorganisaties etc.). Voorbeelden hiervan zijn het toeristisch beleid, onderwijs- en arbeidsmarktbeleid en circulaire economie.

- **Financieren** - het Platform Economie treedt op als (mede)-financier van acties uit de MRA Agenda. We kennen hiervoor meerdere vormen van financiering:
 - Bijdragen in de basisfinanciering, zoals die van de Board en vastgoedmarketing
 - Co-financiering van economische stimuleringsprojecten.
 - Prijsvragen: jaarlijks schrijft het Platform twee prijsvragen uit, bedoeld om het regionaal bedrijfsleven uit te dagen om met commerciële oplossingen voor maatschappelijke vraagstukken te komen.
 - Opdrachten, zoals de jaarlijkse Economische Verkenningen

Besluiten tot het leveren van financiële bijdragen worden altijd in het Bestuurlijk Overleg – op basis van een projectplan – genomen, op basis van de vastgestelde criteria.

- **Beïnvloeden** - In diverse Rijkstrajecten met economische implicaties, zoals het Meerjarenprogramma Infrastructuur, Ruimte en Transport (MIRT), de Ruimtelijk-Economische Ontwikkelstrategie Noordelijke Randstad, Zuidelijke Randstad en Brainport Eindhoven (REOS), de Nationale Omgevingsvisie, het topsectorenbeleid etc. is het van belang dat vanuit de MRA een gecoördineerde inbreng wordt geleverd. Die inbreng vindt zijn basis in de MRA Agenda en wordt binnen het Platform Economie besproken en afgestemd. Daarnaast wordt binnen de MRA gewerkt aan diverse gebiedsprogramma's. Daarbij valt te denken aan (o.a.) de uitvoering van de Rijksstructuurvisie Amsterdam Almere Markermeer (RRAAM), de uitvoering van de Visie Noordzeekanaalgebied, de circulaire Westas, de Kerncorridor Schiphol-Zuidas-Amsterdam, etc. Deze programma's kennen alle raakvlakken met (acties uit) de MRA Agenda. Vanuit die optiek zullen deze programma's in het Platform Economie worden besproken. Daarbij wordt gezocht naar hoe de samenwerking binnen de MRA deze programma's kan ondersteunen.

3.4 Jaarprogramma Platform Economie

Zoals eerder geconstateerd zijn in de afgelopen twee jaar veel acties in gang gezet, die in 2019 verder doorgezet moeten worden. Hieronder een korte toelichting per actie, voor zover deze financiële consequenties (kunnen) hebben. Zie bijlage 1 voor het volledige begrotingsoverzicht van het Platform Economie.

Vastgoedmarketing

		Voorlopig 2019	Definitief 2019
1.3	Uitvoering geven aan de Vastgoedmarketingstrategie van de MRA om internationale investeerders aan te trekken	€ 150.000	€ 200.000

Het project Vastgoedmarketing loopt sinds 2015. Na een moeizame start is het project inmiddels goed op stoom. Regionale partners werken actief samen bij het aantrekken van (internationale)

investeerders in zowel commercieel vastgoed als woningbouw. Dit heeft ertoe geleid dat de MRA als één investeringsgebied wordt gepositioneerd. Op basis van BO Platform Economie besluit om ook bij te dragen aan deelname internationale vakbeurzen is budget 2019 opgehoogd met €50.000 tbv deelname aan Provada.

Plabeka

1.5	Transformatie van kantoren, bedrijven en (tijdelijk) woon- en werkruimte met veel aandacht voor de leefkwaliteit, bijvoorbeeld door flexibelere bestemmingsplannen	€ 270.000
-----	--	-----------

Met de nieuwe Uitvoeringsafspraken zijn de kaders bepaald. In 2019 zal de verdere uitvoering van de afspraken vorm krijgen. Dit betekent met name:

- Jaarlijkse monitoring als basis voor aanpassingen
- Regionaal Coördinatie Team t.b.v. begeleiden/verleiden van te verplaatsen bedrijven naar andere MRA-locaties
- Regionale afspraken datacenters
- Regionale afspraken logistiek/stadsdistributie
- Projectbureau Herstructurering Bedrijventerreinen (PHB) (ps: evaluatie PHB is medio 2018 gestart – op basis uitkomsten zal besluit genomen worden over (wijze) continuering.
- Verkenning Innovatiemilieus

Zoals bij actie 1.3 al geconstateerd zijn er meerdere raakvlakken met Vastgoedmarketing – zowel inhoudelijk als in personele zin. Daarom zullen de trekkers van beide acties met een aanvullend voorstel komen over de wijze van het verbinden van beide acties.

Voor Plabeka, zie ook: <https://www.metropoolregioamsterdam.nl/artikel/20170720-plabeka-30-ruimte-voor-werken-in-de-mra-van-morgen-2>

Eind 2017 is een ‘marktruimte-onderzoek detailhandel’ op MRA-schaal uitgevoerd. De provincie Noord-Holland is hiervan de trekker, met financiële bijdrage van het Platform Economie. Op basis van de resultaten hiervan, zal eind 2018 bepaald gaan worden of – en zo ja: op welke wijze – detailhandelsbeleid op MRA-schaal meerwaarde heeft.

Regionale Hotel- en accommodatiestrategie – regionale hotelaanbieder

1.9	De regionale hotelstrategie 2016-2020 verder verbreden tot een regionale accommodatiestrategie	€ 150.380
-----	--	-----------

Sinds 2018 wordt – via de regionale hotelloods – actief uitvoering gegeven aan de ontwikkeling van een gezonde hotelmarkt in de regio. De hotelloods ondersteunt gemeenten concreet ondersteunen bij het acquireren van marktpartijen en – waar nodig – helpen bij het daadwerkelijk realiseren van nieuwe hotel- en accommodatie-ontwikkelingen.

Strategische Agenda Toerisme

1.10	Gezamenlijk uitvoering geven aan de Strategische Agenda Toerisme in de MRA 2025, en het daarbij behorende Actieprogramma Toerisme (waaronder uitvoering van Amsterdam Bezoeken, Holland Zien)	€ 450.000
------	---	-----------

Eind 2017 is de Strategische Agenda herijkt. Op basis hiervan wordt in 2019 verder uitvoering gegeven aan de ruim 40 deelacties, getrokken door de verschillende MRA-partners. Zie ook: <https://www.metropoolregioamsterdam.nl/artikel/20170305-strategische-agenda-toerisme-in-de-mra>.

Eind 2019 zal een werkplan voor de uitvoering van de Strategische Agenda Toerisme ter vaststelling voorliggen in het Platform Economie. Voor het Programma Amsterdam Bezoeken, Holland Zien worden jaarlijks activiteitenplannen voorgelegd, die zo lang zij binnen het vier jarig projectplan ABHZ 2017-2020 passen conform afspraken in de ambtelijke Werkgroep Toerisme worden vastgesteld.

Campusontwikkeling en start-ups

2.1	Inzet op campusontwikkeling voor start-ups en helpen bij het vinden van locaties en (groei)kapitaal	pm
-----	---	----

Studentenhuysvesting en huisvesting internationale kenniswerkers

		Globale begroting 2019	Definitief 2019
2.2	De MRA-partijen maken op regionaal niveau afspraken over studentenhuysvesting en huisvesting voor pas afgestudeerden en internationale kenniswerkers (is tevens onderdeel van actie 1.1).	Financiering via IN Amsterdam	Wordt geïntegreerd met actie 2.10

Deze actie wordt beleidsmatig ondergebracht in het programma 'internationalisering MRA' (actie 2.10)

Datacenters

2.4	Een plek aanwijzen in de nabijheid van de internetknooppunten in Amsterdam (zoekgebied: Westas) waar datacenters zich kunnen vestigen en op lange termijn kunnen blijven.	pm
-----	---	----

De groeiende digitale economie leidt tot een sterke toename van datacenters in de regio. De verkenning naar wat de meest geschikte plekken in de metropoolregio voor nieuwe datacenters zijn, is inmiddels uitgevoerd. De resultaten daarvan zullen binnen de Plabeka-afspraken hun plek krijgen.

Uitdagingen liggen enerzijds in het ‘vergroenen’ van de datacenters en anderzijds in zorgen voor voldoende energie voor deze datacenters. In 2018 moet duidelijk worden welke acties noodzakelijk zijn om de datacenters optimaal te faciliteren. In totaal groeide de Nederlandse datacentermarkt de afgelopen zes jaar met gemiddeld 17,5%. Bovendien is voor de komende jaren zo’n 180.000m² aan vloeroppervlak in nieuw te bouwen multi tenant datacenters gepland. 98% van deze oppervlakte zal in de Metropool Regio Amsterdam (MRA) worden gerealiseerd.

Onderwijs & Arbeidsmarkt

		Globale begroting 2019	Definitief 2019
2.5 t/m 2.8	De MRA richt zich op een betere aansluiting van onderwijs op de arbeidsmarkt en het permanent scholen en opleiden van werknemers, om permanent een goed opgeleide beroepsbevolking te hebben in een snel veranderende economie	€ 400.000	€ 250.000

In de afgelopen jaren is regionaal sterk ingezet op initiatieven waarin onderwijsinstellingen en regionaal bedrijfsleven gezamenlijk vormgeven aan opleidingen (met name op MBO-niveau) die goed aansluiten op de vraag vanuit de markt. Hiermee is een stevig fundament onder het regionaal onderwijs&arbeidsmarktbeleid gelegd. Dit beleid zal het komend jaar gecontinueerd worden, waarbij sterk ingezet wordt op acute knelpunten op de arbeidsmarkt (zoals coderen t.b.v. ICT-sector) en op banen van de toekomst (circulair bouwen, energietransitie etc.). Zie ook:

<https://www.metropoolregioamsterdam.nl/pagina/20170126-house-of-skills>

Triple Helix-samenwerking

		Globale begroting	Definitief 2019
2.9	Het in triple-helix organiseren van de samenwerking overheden-bedrijfsleven-kennisinstellingen, met als doel de innovatie-kracht te versterken, en het realiseren van de vijf maatschappelijke uitdagingen van de Amsterdam Economic Board (gezondheid, mobiliteit, human capital, digitale connectiviteit en circulair). Via het organiseren van prijsvragen worden bedrijven en kennisinstellingen uitgedaagd om op bedrijfsmatige en innovatieve wijze bij te dragen aan het realiseren van de vijf Board-uitdagingen	2.614.000	€ 2.440.000

Vanuit de MRA wordt de Board-organisatie jaarlijks financieel ondersteund t.b.v. het realiseren van de vijf uitdagingen: Gezondheid, Mobiliteit, Human Capital, Digitale Connectiviteit en Circulaire Economie. In nauwe samenwerking met de Board zal in 2019 verder vorm gegeven worden aan:

- Organiseren van State of the Region en in aanloop naar dat event mobiliseren van regionale stakeholders op een aantal concrete actielijnen binnen de vijf uitdagingen. De definitieve keuze voor deze concrete actielijnen zal worden gemaakt in het najaar van 2017.
- Verdere regionalisering van Board-activiteiten ("Board on Tour")
- Het samen met de Board organiseren van 2 prijsvragen
- Vanuit de MRA wordt voor een bedrag van € 1,4 mln (+ inflatiecorrectie) bijgedragen in de basisfinanciering van de Board (personeel, apparaatskosten, communicatie etc.). € 1 miljoen is gereserveerd voor 2 prijsvragen.

Zie ook: <https://www.amsterdameconomicboard.com/>

Programma Open Amsterdam – aantrekken internationaal talent

		Globale begroting	Definitief 2019
2.10	Samen met universiteiten en hogescholen uitvoering geven aan het programma Open Amsterdam, gericht op het aantrekken van internationaal talent. Via INAmsterdam ondersteuning geven aan de Internationale nieuwkomers	€ 100.000	€ 350.000

Onder regie van IN Amsterdam uitvoering geven aan het programma 'open amsterdam', gericht op het aantrekken van internationaal talent. Dit door het wegnemen van belemmeringen en het bieden van voorzieningen, zoals internationale scholen, huisvesting en goede, meertalige informatievoorzieningen over woonmogelijkheden in de metropoolregio en wet-®elgeving. Ook wordt een bijdrage gegeven aan de servicedesk van IN Amsterdam. Zie ook:

<http://www.iamsterdam.com/en/our-network/in-amsterdam>

Cultuurimpuls

3.10	De MRA Partners geven uitvoering aan de cultuurimpuls van de MRA, die zich richt op afstemming en versterking van het cultuuraanbod, en toeristische profilering op MRA-schaal, en nieuwe functies, voor leegstaande monumenten en erfgoedstructuren biedt.	Cofinanciering vanuit actie 1.10
------	---	----------------------------------

Daar waar deze actie raakvlakken heeft met toerisme, wordt de uitvoering meegenomen in het kader van de Strategische Agenda Toerisme. Door een intensieve en productieve samenwerking zijn voor de Cultuurimpuls van de MRA de doelstellingen overgenomen die in de Strategische Agenda Toerisme zijn geformuleerd voor het thema Cultuur. De uitvoering van de acties behorende bij die doelstellingen gebeurt door de mensen van de Cultuurimpuls. Cofinanciering wordt gegeven vanuit de Strategische Agenda Toerisme.

Circulaire economie

4.1	Een plan opstellen met koplopers in het bedrijfsleven voor het circulair maken van grondstoffenketens in de regio	€ 300.000
4.3	De Westas, grondstoffenrotonde Zaanstad, Gooi en Vechtstreek, Schiphol Trade Park en Floriade Almere aanwijzen als pilotgebieden voor circulaire economie	
4.4	Een MRA-brede grondstoffenatlas opstellen, met grondstoffen analyse	
4.5	De MRA wijst plekken aan voor tijdelijke opslag van hoogwaardige bouwmaterialen die vrijkomen bij sloop, en zet een digitale marktplaats op om dit sloopafval op regioschaal weer te verhandelen	
4.6	Inventarisatie van braakliggende terreinen die in de komende 5 tot 10 jaar gebruikt kunnen worden voor de opwerking van zonne-energie of voor de verbouw van gewassen zoals vlas, hennep, olifantsgras en hop voor <i>bio-based</i> producten	
4.7	Onderzoeken van de regionale afvalinzameling- en verwerking, en voorstellen doen voor verbetering	

In de MRA Actieagenda zijn meerdere acties benoemd om de economie circulair te maken. Deze acties richten zich op het sluiten van de keten afval-grondstof. Samen met de Board en overige partners worden verschillende initiatieven uitgevoerd, die inmiddels gebundeld zijn in het MRA werkplan circulaire economie met een totale omvang van € 300.000 .

Monitoring

7.2	Structureel monitoren van relevante trends en ontwikkelingen op (inter)nationale en MRA-schaal (MRA Dashboard), met medeneming van signalen uit de samenleving	€ 150.000
-----	--	-----------

Een belangrijk instrument om de economische ontwikkeling in de MRA periodiek te volgen zijn de jaarlijks de Economische Verkenningen. Deze worden ook in 2019 weer uitgevoerd – de presentatie is voorzien tijdens de ‘State of the Region’ (zie ook actie 2.9). Zie ook:

<https://www.metropoolregioamsterdam.nl/pagina/20170304-economische-verkenningen-mra>

Nieuwe projecten of activiteiten

		Globale begroting	Definitief 2019
nvt	Budget voor urgente nieuwe projecten of activiteiten	€ 405.620	429.620

Gedurende het jaar doen zich kansen voor die we als MRA willen grijpen. Ontwikkelingen waar op korte termijn op ingespeeld moet worden, of bedreigingen die om snelle actie vragen. Elk jaar heeft het Platform Economie daarom een budget om te besteden aan dergelijke projecten of activiteiten. Ook de acties waarbij momenteel in de begroting als kostenpost nog PM staat vermeld, zullen –

indien zij tot uitvoering gaan komen en daarbij kosten worden gemaakt – na goedkeuring van het Bestuurlijk Overleg Economie vanuit dit budget worden gefinancierd.

4. Platform Ruimte

4.1 Inleiding

De samenwerking op het gebied van Ruimtelijke Ordening in de MRA kent ook in 2019 een brede insteek: veel onderwerpen en acties uit de MRA Agenda (zoals de opgaven voor woningbouw, energietransitie, het landschap, klimaatadaptatie etc.) kennen ruimtelijke consequenties die (ver) over de gemeentegrenzen heen gaan en daarom worden besproken in het Platform Ruimte van de MRA. De uitdaging voor 2019 zit in de onderlinge verbanden tussen de diverse acties uit de MRA Agenda en ervoor te zorgen dat dit een goede plek krijgt in de vernieuwing van de MRA Agenda. Hoe zorg je ervoor dat de belangrijke acties zo optimaal mogelijk –in een beperkte ruimte- worden uitgevoerd? Daarover vindt het gesprek plaats in het Platform Ruimte.

In de afgelopen jaren (2017 en 2018) heeft in het Platform Ruimte de nadruk gelegen op het starten en uitvoeren van diverse acties uit de MRA Agenda. Daarbij heeft het budget van het platform Ruimte diverse acties kunnen ondersteunen: de woningbouwopgave, energietransitie, het Metropolaan Landschap en klimaatadaptatie zijn belangrijke onderwerpen die daarbij in het oog springen. Deze onderwerpen hebben zich in de afgelopen jaren ook kunnen ontwikkelen in de richting van een programma (gebaseerd op de acties uit de MRA Agenda). In 2019 is het wederom zaak waar het kan versnelling aan te brengen in de uitvoering van deze acties uit de MRA Agenda en de samenhang tussen de diverse acties en onderwerpen uit de MRA Agenda verder uit te werken.

4.2 Samenstelling / werkwijze

Het Platform Ruimte bestaat uit:

- Portefeuillehouders Ruimte uit de deelregio's van de MRA
- Portefeuillehouders Ruimte van de provincies Noord-Holland en Flevoland en
- Vertegenwoordigers uit de portefeuillehoudersoverleggen Bouwen&Wonen, Duurzaamheid en Metropolaan Landschap van de MRA.

Voorzitter van het Platform Ruimte is gedeputeerde Geldhof (provincie Noord-Holland), vice-voorzitter is de wethouder Ruimtelijke Ordening van Amsterdam. De volledige samenstelling van het Platform Ruimte in 2019 was bij het schrijven van dit stuk nog niet bekend (in de meeste MRA gemeenten lopen de collegeonderhandelingen nog).

De werkwijze en taken van het platform Ruimte MRA zijn ongewijzigd t.o.v. 2018.

Binnen het Platform Ruimte worden bestuurlijke afspraken gemaakt over de ruimtelijke aspecten van vele onderwerpen waar binnen de MRA aan wordt gewerkt. Bestuurders binnen de MRA-platforms leggen -conform de informele samenwerking die is vastgelegd in het MRA Convenant- daarover zelf verantwoording af bij hun eigen colleges, Raden en Staten. Daarnaast zijn zij verantwoordelijk voor het betrekken van de eigen deelregio bij de te maken afspraken. De deelregio's zelf kunnen agendapunten aandragen en voorstellen doen in de MRA-platforms. De verantwoordelijkheid van de voortgang van de acties uit de MRA Agenda ligt bij de bestuurlijke trekkers van de betreffende acties. Afstemming tussen die acties vindt plaats in het Platform Ruimte.

Binnen het Platform Ruimte functioneren drie portefeuillehoudersoverleggen: Bouwen&Wonen, Duurzaamheid (energietransitie) en Metropolaan Landschap. De portefeuillehoudersoverleggen zorgen voor de voortgang in de daaraan verbonden programma's en acties uit de MRA Agenda. De (ruimtelijke) afstemming tussen die programma's en acties vindt plaats in het Platform Ruimte.

Het Platform Ruimte (bestuurlijk overleg) vergadert vier keer per jaar. Vergaderingen worden voorbereid in een ambtelijk overleg Ruimte en een directeurenoverleg Ruimte, waar eveneens vertegenwoordigers van de deelregio's, provincies en portefeuillehoudersoverleggen aan mee doen. Op deze manier vindt ambtelijk dezelfde vorm van afstemming plaats als bestuurlijk.

4.3 Taken Platform Ruimte

De taken van het Platform Ruimte kunnen worden onderverdeeld in drie categorieën:

- **Doen** - Partijen binnen het Platform Ruimte leveren zelf producten op: dit betreft vooral de uitvoering van de acties uit de MRA Agenda. De bestuurlijk trekkers van die acties werken deze verder uit en zorgen voor bespreking daarvan binnen het Platform Ruimte (waarbij het Platform Ruimte o.a. de relaties tussen de verschillende acties bespreekt), met de andere platforms van de MRA en met –indien nodig- betrokkenen, Raden en Staten. Ook de portefeuillehoudersoverleggen binnen het Platform Ruimte werken hun eigen programma's (gebaseerd op acties uit de MRA Agenda) verder uit. Ook daarvoor wordt afstemming gezocht binnen het Platform Ruimte, met de overige platforms binnen de MRA en –indien nodig- met betrokkenen, Raden en Staten.
- **Financieren** – Het Platform Ruimte treedt op als (mede)-financier van acties uit de MRA Agenda. Alle acties die het Platform Ruimte betreffen zijn opgenomen in de begroting van het Platform Ruimte (onderdeel van dit jaarprogramma). Het Platform Ruimte kan binnen de begroting financiële middelen toedelen aan de betreffende acties, ook aan de acties in de begroting waar nu nog geen bedrag voor staat gereserveerd. De trekkende partij van de betreffende actie kan daar vervolgens via een aanvraag bij het MRA Bureau aanspraak op maken. De financiën binnen het Platform Ruimte zijn vooralsnog alleen bestemd voor activiteiten die een nauw verband hebben met (de uitvoering van acties uit) de MRA Agenda.
- **Beïnvloeden** – In diverse Rijkstrajecten met ruimtelijke implicaties, zoals het Meerjarenprogramma Infrastructuur, Ruimte en Transport (MIRT), de Ruimtelijk-Economische Ontwikkelstrategie Noordelijke Randstad, Zuidelijke Randstad en Brainport Eindhoven (REOS), de Nationale Omgevingsvisie, etc. is het van belang dat vanuit de MRA een gecoördineerde inbreng wordt geleverd. Die inbreng vindt zijn basis in de MRA Agenda en wordt binnen het Platform Ruimte besproken en afgestemd. Daarnaast wordt binnen de MRA gewerkt aan diverse gebiedsprogramma's. Daarbij valt denken aan (o.a.) de uitvoering van de Rijksstructuurvisie Amsterdam Almere Markermeer (RRAAM), de uitvoering van de Visie Noordzeekanaalgebied, de circulaire Westas, de Kerncorridor Schiphol-Zuidas-Amsterdam, etc. Deze programma's kennen alle raakvlakken met (acties uit) de MRA Agenda. Vanuit die optiek zullen deze programma's in het Platform Ruimte worden besproken. Daarbij wordt gezocht naar hoe de samenwerking binnen de MRA deze programma's kan ondersteunen. Ook bij de totstandkoming van gemeentelijke en provinciale omgevingsvisies is een gecoördineerde inbreng vanuit de MRA (op basis van de

MRA Agenda) van belang. Het Platform Ruimte kan daarvoor zorgen. Zo zijn recent de (processen om te komen tot) de Omgevingsvisies van de provincies Noord-Holland en Flevoland besproken in het Platform Ruimte.

Bestuurders van de deelregio's en provincies van de Metropoolregio Amsterdam kunnen binnen het Platform Ruimte ook zelf onderwerpen ter bespreking aandragen.

4.4 Jaarprogramma Platform Ruimte

De inhoud van het jaarprogramma van het Platform Ruimte wordt met name gevormd door een aantal programma's. Onderstaand de programma's die vallen binnen het Platform Ruimte, met daarbij een overzicht van de direct betrokken acties uit de MRA Agenda en een toelichting. Ook actie 1.1. uit de MRA Agenda staat hierbij uitgewerkt. De acties waarvoor in dit jaarplan (nog) geen budget is gereserveerd, gaan uiteraard gewoon door conform de plannen van aanpak die voor al die acties in de afgelopen 1,5 jaar zijn behandeld. Mocht het zo zijn dat in de loop van het jaar ook voor die acties financiën nodig zijn, dan kan daarvoor –na instemming van het platform- aanspraak worden gemaakt op het budget voor nieuwe activiteiten dat het platform daarvoor heeft ingesteld.

De activiteiten voor het Platform Ruimte zijn in 2018 onder te verdelen in zes delen:

1. Afspraken over afstemming en programmering woningbouw (actie 1.1 uit de MRA agenda)
2. Bouwen en Wonen, inclusief versnelling Woningbouw MRA
3. Versnellen van de Energietransitie
4. Metropolitain Landschap
5. Klimaatadaptatie
6. Overige acties Agenda

Deze zes delen worden hieronder per deel in een sub-paragraaf uitgewerkt. Zie bijlage 1 voor het volledige begrotingsoverzicht van het Platform Ruimte.

4.4.1 Afspraken over afstemming en programmering woningbouw

1.1	Alle MRA-gemeenten maken afspraken over afstemming en programmering woningbouw	€ 90.000
-----	--	----------

Voor wat betreft het maken van afspraken over de afstemming en programmering van de woningbouw ligt de focus het komende jaar op drie activiteiten:

- Vanuit de gedragen gespreksmethodiek (gepland product 2018) komen tot een selectie van woningbouwlocaties waar, vanuit meerdere thema's bezien, door de partners binnen de MRA extra energie op ingezet kan worden – voor de periode 2021-2025-2030. Bijvoorbeeld door gezamenlijk te investeren in bereikbaarheid, het toevoegen van duurzaamheidsaspecten, of door woningbouwplannen in de planning naar voren te halen.
- Uitbreiden van de digitale viewer (maps.noord-holland.nl/mra). In de huidige viewer is alleen informatie beschikbaar gebaseerd op vastgesteld beleid. Doel is de informatie uit te breiden met discussiekaarten (niet-openbaar) op basis van de gespreksmethodiek.
- Toewerken naar afspraken over afstemming en programmering woningbouwopgave tot 2040.
- Bijdrage leveren aan nieuwe versie MRA Actie-Agenda om deze prioritaire actie goed ingebed te krijgen in de nieuwe agenda.

De begrote kosten voor 2019 behorende bij deze activiteiten bestaan uit:

Analyse monitor plancapaciteit 2019. € 20.000,-

Verdieping analyse beleidsthema's, opstellen discussiekaarten,
concept afspraken opstellen: € 60.000,-

Communicatie en bijeenkomsten: € 10.000,-

4.4.2 Bouwen en Wonen

1.11	De gemeenten in de MRA zetten in op versnelling van de woningproductie. Afgesproken is om in de periode 2016 t/m 2020 ten minste 60.000 woningen in aanbouw te nemen.	€ 60.000
	Overige acties programma Bouwen en Wonen, op het gebied van onderzoek (waaronder WiMRA) en kennisdeling, woningproductie en betaalbaarheid	€ 340.000

Nieuwe portefeuillehouders

Het jaarprogramma Bouwen en Wonen geeft het brede scala van inhoudelijke onderwerpen weer waar de portefeuillehouders bouwen en wonen in de MRA het gesprek over voeren, wat zij gezamenlijk oppakken en waarover zij willen adviseren richting de eigen deelregio's, de MRA platforms, andere portefeuillehoudersoverleggen (PHO's) en trekkers van MRA-acties.

In 2018 start een nieuwe collegeperiode, met grotendeels nieuwe portefeuillehouders op bouwen en wonen. Hoewel er ambtelijk 'gewoon' verder wordt gewerkt aan de uitvoering van het jaarprogramma, zal de tweede helft 2018 bestuurlijk in het teken staan van kennismaking met de ontwikkelingen op de regionale woningmarkt, de lopende activiteiten en actuele beleidsthema's.

Het is mogelijk dat de invulling van het jaarprogramma bouwen en wonen 2019 nog wat zal veranderen, als nieuwe bestuurders andere thema's of accenten willen benadrukken.

Programma Bouwen en Wonen als volwaardig onderdeel MRA Agenda

Het programma geeft de regionale activiteiten en de onderlinge samenhang weer op het gebied van Bouwen en Wonen. Vanuit het programma wordt ook de samenhang en afstemming gecoördineerd met acties op andere domeinen als economie, ruimte, duurzaamheid en bereikbaarheid.

Het programma bouwen en wonen is tot op heden niet als MRA Actie in de MRA Agenda opgenomen. Alleen de Versnellingsactie is in 2017 als aparte actie opgenomen (actie 1.11)

De inzet voor 2019 is om in het traject van actualisering van de MRA Agenda, het programma bouwen en wonen volwaardig onderdeel te laten zijn van de nieuwe MRA Agenda.

Vanuit het programmateam wordt de regionale samenwerking op bouwen en wonen gecoördineerd (bestuurlijk via PHO, ambtelijk via AO en DO) en de afstemming met de overige programma's en acties die raken aan bouwen en wonen. Ook de samenwerking met en lobby richting het Rijk maakt een belangrijk onderdeel uit van de programma inzet. In 2018 is het gesprek met Rijk over het functioneren van de woningmarkt en over de woningbouwopgave in relatie tot bereikbaarheid geïntensiveerd.

Speerpunten en thema's in de uitvoering

De in 2018 geformuleerde speerpunten voor de MRA samenwerking bouwen en wonen zijn voor 2019 nog steeds actueel:

- Gedeeld inzicht over de werking van de regionale woningmarkt, kennisdeling en uitwisseling als solide basis voor samenwerking.
- De grote, diverse en complexe woningbouwopgave vraagt op de korte termijn om versnelling en samenwerking, en op de lange termijn om regionale afstemming.
- Bewaken en bevorderen van de betaalbaarheid en toegankelijkheid van de woningmarkt voor de lage en middeninkomens.
- Een regionale gesprekspartner zijn voor regionaal werkzame marktpartijen en corporaties.
- Goede informatievoorziening richting bewoners en woningzoekenden over het woonaanbod in de MRA.

Activiteiten programma Bouwen en Wonen 2019

De activiteiten van het programma Bouwen en Wonen 2019 zijn opgedeeld in drie hoofdthema's:

- 1) Gezamenlijke analyse en kennisdeling woningmarkt
- 2) Woningbouwopgave en versnelling productie tot 2025
- 3) Betaalbaarheid en toegankelijkheid woningmarkt

- Gezamenlijke analyse en kennisdeling woningmarkt

De basis voor de samenwerking bouwen en wonen is gelegen in gedeelde kennis over de opgaven op de woningmarkt en de bijdrage die elke deelregio daarin kan leveren. Het programma Bouwen en Wonen blijft dan ook stevig inzetten op activiteiten die gedeelde inzichten opleveren over de werking en samenhang op de woningmarkt en de woningbehoefte in de MRA. Daarbij is niet alleen de samenwerking van MRA partners onderling van belang, maar zeker ook de samenwerking met corporaties, bouwers, investeerders en ontwikkelaars. In 2019 zetten we o.a. in op:

- Gezamenlijk onderzoek, o.a. uitvoering van WiMRA 2019. Onderzoek levert ook bouwstenen op voor het gesprek over onze speerpunten woningbouwproductie/versnelling en betaalbaarheid/toegankelijkheid.
 - Versterken van het netwerk en kennisuitwisseling op gebied van bouwen en wonen binnen de MRA, waarmee we gemeenten met de binnen de metropoolregio aanwezige kennis en kunde krachtiger maken, o.a. via platforms als Nul20 en Bouw Woon Leef.
- Woningbouwopgave en versnelling productie tot 2025

De woningbouwopgave op zowel korte als lange termijn is groot in de MRA. Voor de kortere termijn blijft de inzet versnelling van de woningproductie. De korte termijn was tot nu toe in MRA Actie 1.11 gedefinieerd als start bouw t/m 2020. In 2018 is besloten dat de 'scope' van de versnellingsopgave verlengd moet worden tot 2025. In de tweede helft van 2018 wordt een ambitiedocument opgesteld waarin de gezamenlijke woningbouwopgave tot 2025 staat beschreven. Met in (kaart)beeld de 'no regret' locaties die we in de MRA willen realiseren tot 2025, en de daarvoor benodigde investeringen rond bereikbaarheid, landschap, en energie. Op basis van de huidige woningvraag en ontwikkeling van de kwalitatieve woningbehoefte maken we een gezamenlijke analyse om richting te geven aan

woningbouwprogramma's naar doelgroepen en segmenten, dat kan dienen als gesprekskader. De relatie met de bestaande voorraad en betaalbaarheid is cruciaal, nieuwbouw genereert namelijk maar een deel van het totale woningaanbod.

In 2019 zetten we o.a. in op:

- Uitvoering acties in het kader van versnelling woningbouw (MRA Actie 1.11), zoals analyse en aanpak knelpunten, uitvoering flexibele schil en planningssysteem
 - Uitvoering ambitiedocument Woningbouwopgave MRA 2025, in goede afstemming met uitvoering MRA Actie 1.1
 - Uitvoering monitor plancapaciteit en monitor woningproductie
 - Regionale samenwerking met marktpartijen en woningcorporaties over woningbouwopgave en productie
- Betaalbaarheid en toegankelijkheid woningmarkt

Door de toenemende druk op de woningmarkt in de MRA, komt de betaalbaarheid en toegankelijkheid voor steeds meer mensen in het geding. Het WiMRA dat in 2018 is gepubliceerd heeft duidelijk aangetoond dat in een steeds groter deel van de MRA de toegankelijkheid een probleem is en de woonlasten hoog zijn. Terwijl een toegankelijke woningmarkt met voldoende betaalbaar aanbod juist een voorwaarde is voor een economisch gezonde en sterke regio. Mensen die werken in de regio, moeten er kunnen wonen en vice versa. De regio moet ook starters, studenten en jongeren een betaalbare woonplek kunnen bieden. Betaalbaarheid en toegankelijkheid van de woningmarkt zijn dan ook een gedeelde integrale opgave, op zowel korte als (middel)lange termijn. Dit vraagt om een aanpak in zowel nieuwbouw als de bestaande voorraad. In 2018 brengen we de opgaven helder in beeld en de knoppen waar we als regio en partners aan kunnen draaien.

In 2019 zetten we o.a. in op:

- Uitvoering actieprogramma betaalbare woningmarkt
- Uitvoering regionale agenda gemeenten en corporaties MRA
- Regionale samenwerking met marktpartijen over realiseren voldoende betaalbaar aanbod

De begrote kosten voor 2019 behorende bij deze activiteiten bestaan uit (naar schatting):

1)	Gezamenlijke analyse en kennisdeling woningmarkt	200.000
2)	Woningbouwopgave en versnelling productie tot 2025	160.000
3)	Betalbaarheid en toegankelijkheid woningmarkt	40.000

4.4.3 Versnellen van de energietransitie

4.8	Opstellen en uitvoeren van een regionaal programma voor energie waarin de MRA-partners invulling geven aan het landelijke Energieakkoord en een bijdrage aan de Nationale Energieatlas.	€ 32.500
4.9	Opschalen van pilots van slimme en flexibele energiesystemen als uitvloeisel van het innovatieprogramma Smart Energy Systems	€ 50.000
4.10	Uitbreiden en verknopen van warmte/koudenetwerken in de MRA voor	€ 57.500

	grotere efficiëntie en aansluiting van 300.000 extra woningequivalenten.	
4.11	Met andere relevante stakeholders in de MRA opstellen en uitvoeren van een regionale energieprogramma en daaraan gekoppelde investeringsagenda	€ 40.000
	Werkzaamheden Duurzaamheid m.b.t. onderzoek, monitoring, communicatie, events, niet zijnde acties MRA Agenda	€ 50.000

Zonder twijfel is het thema energietransitie in 2018 nog hoger op de agenda komen te staan. Dat komt door de inzet van het kabinet om de CO₂-uitstoot in 2030 met 49% te reduceren t.o.v. 1990, door het besluit om de aardgaskraan in 2030 dicht te draaien en door de op 1 februari 2018 door een flink aantal MRA-gemeenten ondertekende intentieovereenkomst over aardgasvrije nieuwbouw. Het is evident dat deze ambities en besluiten de MRA voor een nog grotere opgave stellen dan een jaar geleden nog werd gedacht.

Op dit moment wordt er op verschillende tafels gesproken over een nationaal klimaat- en energieakkoord (KEA) dat moet leiden tot de benodigde emissiereductie en dat sectoren zekerheid moet geven over de doelstellingen waaraan zij op de langere termijn moeten voldoen. De hoofdlijnen voor een dergelijk akkoord moeten er medio 2018 liggen. Op basis van het KEA zal ook worden bepaald wat het aandeel is dat iedere regio moet realiseren van de nationale opgave. Op regionaal niveau zal dit akkoord worden vertaald in Regionale Energie- en Klimaatstrategieën (REKS), waarover inmiddels ook gesprekken lopen. De REKS vormt het instrument waarmee overheden, bedrijfsleven en maatschappelijke organisaties in de regio uitvoering geven aan sectorakkoorden, waarbij de focus vermoedelijk met name zal liggen op de gebouwde omgeving en de opwekking van duurzame energie. De REKS zelf zal uiteindelijk moeten worden vertaald in een uitvoeringsprogramma dat in gaat op het moment van vaststellen en doorloopt tot 2030. Onduidelijk is daarbij overigens nog onduidelijk wat de geografische scope zal zijn van de REKS-en. Naar het zich nu laat aanzien zullen er voor de MRA meerdere REKS-en worden opgesteld.

Omdat op dit moment nog onduidelijk is welk deel van de nationale opgave zal moeten gerealiseerd in de MRA en de voorbereiding van de REKS-en voor onze regio nog maar nauwelijks is begonnen, is het lastig om in dit stadium al duidelijk richting te geven aan de benodigde inzet vanuit de MRA op het thema energietransitie. Een extra complicatie is daarbij dat in 2019 een nieuwe versie van de Ruimtelijk-economische Actie-Agenda zal worden voorbereid, waarin voor het thema energietransitie niet per definitie dezelfde acties zullen zijn opgenomen dan in huidige Ruimtelijk-economische Actie-Agenda 2016-2020. Steeds is bij het vertalen van de opgave van de MRA naar acties vanuit de MRA ook de vraag aan de orde of en zo ja welke, bijdrage gewenst is op MRA-niveau.

De vertaling van de KEA in REKS-en en uitvoeringsprogramma energietransitie voor de MRA

Naar verwachting ontstaat in de loop van 2018 duidelijkheid over welk deel van de nationale opgave zal moeten gerealiseerd in de MRA. Op basis daarvan kunnen dan in de tweede helft van 2018 startnotities worden voorbereid en vastgesteld voor de REKS-en van deelregio's van de MRA, die inzicht bieden in de per sectortafel gemaakte afspraken en de opgave die vanuit de KEA neerslaat in de MRA en het proces om te komen tot REKS-en voor de MRA. Vervolgens kunnen deze startnotities REKS de basis vormen voor een uitvoeringsprogramma energietransitie voor de MRA. Dat zal zich

niet alleen moeten richten op de thema's die centraal staan in de REKS-en (de gebouwde omgeving en de opwekking van duurzame energie), maar in beginsel ook op thema's als mobiliteit en industrie en op de raakvlakken van het thema energietransitie met andere MRA-thema's (bouwen & wonen, ruimte, landschap, circulaire economie, arbeidsmarkt & onderwijs, ..). Keuzes van de acties op het terrein van energietransitie waarop de MRA zich in 2019 in het bijzonder gaat richten, zullen mede bepaald worden door de uitkomsten van de in het najaar van 2018 of begin 2019 te organiseren regionale Energietop.

Activiteiten voor het onderwerp versnellen van de energietransitie in 2019

Belangrijke uitgangspunten voor het te ontwikkelen regionale energieprogramma en de daaraan gekoppelde investeringsagenda blijven ook in 2019:

- Op regionaal niveau worden de opgaven benoemd en worden met maatschappelijke actoren afspraken gemaakt voor de energietransitie.
- De meerwaarde en eigen kracht van de MRA staat centraal en van daaruit wordt inzichtelijk gemaakt wat de wisselwerking is met de aanpak op de schaal van gemeenten, provincie en het Rijk. Het is een samenspel. Het onder regie van het kabinet op te stellen Nationaal Programma Energietransitie zal daarbij mede richting geven aan de binnen de MRA te maken regionale keuzes.
- Het richt zich op vier transitiepaden (1. wonen (bestaand en nieuw), 2. werken (industrie en kantoren; besparen en hergebruiken van energie), 3. energienetwerken en 4. opwekken van duurzame energie).
- De opbrengsten van de ruimtelijke verkenning energie worden meegenomen.
- De actieplannen die in 2017-2018 zijn opgesteld voor 4.9 (slimme netwerken), 4.10 (Warmte-Koude) en 4.11 (besparing bebouwde omgeving) vormen belangrijke bouwstenen. Er zal worden gezocht naar integraliteit met andere MRA-opgaven zoals "woningbouw" (opgave 1.1), Mobiliteit (o.a. 5.7) en Landschap.

In 2019 zal de inzet voor een deel verschuiven van agenderend en strategisch, naar initiërend en uitvoerend. Dit geldt in het bijzonder voor de actie besparing in de bebouwde omgeving, waar de inzet steeds meer gericht zal zijn op het ondersteunen van gemeenten bij het energieneutraal maken van nieuwe of bestaande gebouwen, op het ontzorgen van bewoners die willen investeren in het energiezuiniger maken van hun woning en op het stimuleren van het MKB om concepten te ontwikkelen die voor bewoners gemakkelijk toe te passen zijn.

De begrote kosten voor 2019 voor de verschillende activiteiten kunnen op dit moment moeilijk worden ingeschat. Deze hangen o.a. af van de rol die de MRA zal moeten gaan spelen bij de acties die nodig zijn als onderdeel van de energietransitie en de taakverdeling die daarbij zal worden overeengekomen met de beide provincies. Vooralsnog gaan we er maar even aan dat het benodigde budget voor 2019 identiek is aan dat voor 2018, te weten € 230.000. Van dat budget is:

- € 50.000 nodig voor het inhuren van een kwartiermaker die verantwoordelijk is voor de uitvoering van het innovatieprogramma 'smart energy systems' (actie 4.9);
- € 56.500 nodig voor een verlenging van de inhuur van een projectcoördinator die samen met de Warmteregisseur moet zorgen voor voortgang bij de uitrol van het Grand Design 2.0 dat is ontwikkeld in het kader van het warmteprogramma van de MRA (actie 4.10);

- € 40.000 nodig voor het inhuren van een kwartiermaker en de bekostiging van events die gemeenten moet ondersteunen bij het concretiseren van hun inzet op het energieneutraal maken van hun woningvoorraad o.a. door het ontwikkelen van instrumenten die bijdragen aan het creëren van een lerende community voor de energietransitie (actie 4.11);
- € 32.500 nodig voor met andere relevante stakeholders in de MRA opstellen en uitvoeren van een regionale energieprogramma en daaraan gekoppelde investeringsagenda (actie 4.8);
- € 50.000 nodig voor werkzaamheden m.b.t. onderzoek, monitoring, communicatie, events (niet direct gekoppeld aan de acties uit de MRA Agenda).

Cruciaal voor het realiseren van voortgang op de energietransitie in de MRA is ook de beschikbaarheid van voldoende gekwalificeerd personeel om de benodigde aanpassingen in bestaande gebouwen te realiseren. Ook dit vraagt om een additionele inzet, waarvan de kosten op dit moment nog niet kunnen worden ingeschat.

4.4.4 Metropolitaan Landschap

3.1	Het actualiseren en uitvoeren van het lopende actieprogramma metropolitaan landschap, waaronder o.a. het ontwikkelen van Buitenpoorten, regionale samenwerking op het gebied van evenementen en het uitvoeren van ontwerpend onderzoek naar energielandschappen in de MRA.	20.000
3.2	Het faciliteren van regio's door de organisatie van gebiedsateliers om de effecten van ruimtelijk-economische ontwikkelingen op de verschillende landschappen in de MRA gebiedsgericht in beeld te brengen.	80.000
3.3	Het opstellen van een investeringsprogramma metropolitaan landschap	40.000
3.4	Op basis van verschillende modellen, waaronder het instellen van een landschapsfonds in de MRA, afspraken maken over de financiering van deze investerings- en beheeropgaven.	40.000
3.5	Het ophalen, ontwikkelen en ontsluiten van verhalen over het landschap als culturele waarde voor de MRA (in samenwerking met het programma cultuur), onder meer door het aanstellen van een curator voor het landschap.	40.000
3.6	Activiteiten van het portefeuillehoudersoverleg Metropolitaan Landschap gericht op intensivering van de samenwerking met partners, externe communicatie en monitoring.	10.000

Het landschap is een integraal onderdeel van het metropolitane systeem doordat op vele manieren bijdraagt aan het vestigingsklimaat en de kwaliteit van de leefomgeving; het biedt ruimte aan bijzondere natuurwaarden, voedselproductie, ontspanning en sport, waterberging, herbergt een schat aan cultuurhistorische waarden en geeft daarmee identiteit aan gebieden. Met de grote diversiteit aan bijzondere landschappen heeft de regio wat dit betreft een waardevolle troef in handen. Een troef die alleen waarde houdt als overheden, maatschappelijke organisaties en bedrijven deze koesteren en er in blijven investeren. Tegelijk staat dat landschap onder druk: de toename van het aantal huishoudens, bedrijven en bezoekers zorgen voor meer drukte in en buiten de stad, maar ook claimen de grote opgaven van deze tijd, zoals de opgave voor woningbouw en de energietransitie, ruimte en vragen om innovatieve oplossingen.

De grote uitdagingen én kansen voor het landschap in de MRA liggen in de verschillende ruimtelijk-economische transitie die zich voltrekken, zoals verstedelijking, de energietransitie, klimaatadaptatie, intensivering van de landbouw en de groeiende vrijetijdseconomie. Uitgangspunt

is wederkerigheid: het landschap kan waarde toevoegen aan andere programma's, vaak door het metabolisme van de stad te verbeteren. Andersom kan integrale samenwerking helpen het landschap te versterken. Het portefeuillehoudersoverleg Metropolitane Landschap (PHO ML) zet daarom in op meer samenhang van bovengenoemde opgaven met de waarden van het landschap in de actualisatie van de MRA Agenda en het huidige Actieprogramma ML.

Dit doet het PHO ML op basis van drie sporen:

1. *Werken aan het landschap:* In 2018 is gestart met het faciliteren van deelregio's bij het gebiedsgericht in beeld brengen van de relatie tussen de grote ruimtelijke opgaven in de MRA met de waarden van het landschap. Hierbij wordt gebruik gemaakt van toekomstscenario's die door de Amsterdam Economic Board zijn ontwikkeld. In 2019 wordt hier mee doorgedaan en wordt een MRA-dekkend beeld opgebouwd van de opgaven en projecten om het metropolitane landschap te versterken. Hierbij ligt de nadruk vooral op de relatie met de cultuurhistorische, ecologische en recreatieve waarden van het betreffende landschap.
2. *Financieren van het landschap:* In 2018 is gestart met het onderzoek naar een landschapsfonds voor de MRA. In 2019 worden enkele modellen voor de financiering van investeringen en/of beheer van het metropolitane landschap, waaronder de instelling van een landschapsfonds, voorgelegd aan raden en staten. Het voorkeursmodel zal worden uitgewerkt.
3. *Verhalen over het landschap:* Het uitwerken van landschap als culturele opgave, samen met het programma Cultuur van de MRA.

Met deze sporen zet het PHO ML in op een doorontwikkeling van het bestaande Actieprogramma ML en een integrale verankering in de vernieuwde MRA Agenda. Lopende projecten, zoals de ontwikkeling van Buitenpoorten, regionale samenwerking op het gebied van evenementen en het uitvoeren van ontwerp onderzoek naar energielandschappen worden gecontinueerd. Daarnaast zet het PHO ML in op intensivering van de samenwerking met kennisinstellingen en maatschappelijke organisaties, zoals terreinbeheerders.

De geraamde kosten zijn nodig voor de inhuur van expertise voor de organisatie van gebiedsateliers, aanvullend onderzoek, de uitwerking en implementatie van een financieringsmodel, het aanstellen van een museaal curator en het ophalen, ontwikkelen en ontsluiten van verhalen over het landschap.

4.4.5 Klimaatadaptatie

6.1	Een regionaal plan uitwerken voor de waterhuishouding waarin maatregelen staan op het gebied van calamiteitenvoorzieningen, waterberging, meerlaagse waterveiligheid, waterkwaliteit, verzilting van de landbouwgronden, bodemdaling en beperking van het watergebruik, onder meer in samenwerking met het Nationaal Deltaprogramma en andere rijksprogramma's	€ 100.000
6.2	Provincies, gemeenten en waterschappen wijzen waterbergingslocaties aan om zware buien op te kunnen vangen.	
6.3	Borgen dat bij beslissingen over grote infrastructurele ingrepen en vestiging van grote watervragers de veranderende klimaatopgave wordt meegenomen in omgevingsvisies.	

Begin 2018 heeft het Platform Ruimte ingestemd met het budget voor 2018 om te komen tot een MRA-plan van aanpak klimaatadaptatie. De activiteiten daarvan zullen ook doorlopen in 2019 en daarvoor in 2019 budget nodig hebben: Zie hieronder de bijbehorende producten:

1. De MRA is één van de grote economische motoren van Nederland. Deze motor is kwetsbaar voor de gevolgen van klimaatverandering. Door de snelheid van de woningbouwopgave worden in 2018 producten opgeleverd die helpen met klimaatbestendige locatiekeuzes, de inrichting van nieuwbouwlocaties en een analyse van kwetsbare en vitale functies.
Producten die helpen bij een klimaatbestendige inrichting van woningbouw.
A/C -Definitie maken van klimaatbestendige ontwikkelingen “hoe” te bouwen.
Uitwerken van klimaatbestendige uitgangspunten voor nieuwbouw en inbreidingslocaties door het vertalen van lokale kennis en ervaring naar mogelijk juridisch instrumentarium, bouwvoorschriften, maatregelen voor het nut van algemeen gebruik.
Daarbij “geen spijt maatregelen” en uitgangspunten benoemen die voor de MRA van toepassing zijn. Dit geldt voor bestaande en nieuw te ontwikkelen gebied in relatie tot energietransitie, bereikbaarheid, landschap en circulaire economie.
2. Definitie maken van klimaatbestendige ontwikkelingen “waar” te bouwen. De kwetsbaarheid (vanuit het watersysteem) in kaart brengen van de huidige voorkeurslocaties voor woningbouw. Randvoorwaarden opstellen voor klimaatbestendige locatiekeuzes.
3. Analyse van aanwezige vitale en kwetsbare infrastructuur (o.a. ziekenhuizen, datacentra en hoofdwegen) binnen de MRA en toetsen op kwetsbaarheid voor wateroverlast, overstromingen, hittestress en droogte. Op basis hiervan regionale ambities formuleren voor vitale en kwetsbare infrastructuur

Activiteiten voor het onderwerp Klimaatadaptatie in 2019

Het plan van aanpak is begin 2018 bestuurlijk vastgesteld. Hierin is opgenomen waar, ten opzichte van de inbreng van afzonderlijke overheden, de MRA meerwaarde en rol bij klimaatadaptatie ligt. Voor 2019 worden onderstaande activiteiten (op hoofdlijnen) verwacht. In het najaar van 2018 volgt een nadere uitwerking op basis van de ervaringen en inzichten gedurende dit jaar. In 2019 worden in het kader van het deltaplan Ruimtelijke Adaptatie risicodialogen gevoerd met belanghebbenden en een uitvoeringsprogramma opgesteld. Dit zal grotendeels in de werkregio's worden uitgewerkt, de MRA zal zich voornamelijk richten op de regionale opgaven en de afstemming tussen lokale overheden.

Activiteiten in 2019:

1.	Vervolg aan klimaatbestendige woningbouwopgave	€30.000,-
	Verdere uitwerking en implementatie van producten bij gemeentes.	
2.	Ambities uitwerken vitaal en kwetsbare infrastructuur (bereikbaarheid oa)	€30.000,-
	Ambities op basis van analyse uitwerken in keuzerichtingen.	
3.	Bewustwording van thematiek (hittestress, droogte, etc)	€10.000,-
	Bewustwording en kennis delen, resultaten presenteren in bijeenkomst.	
4.	Bewustwording van kwetsbaarheid hoofdwatersysteem	€10.000,-
	Partners van de MRA betrekken (slim watermanagement spel)	
5.	Initiatieven met andere ontwikkelrichtingen uitwerken	€20.000,-
	Afstemmen met andere ontwikkelrichtingen (Ruimte, economie en mobiliteit) Extra inzetten op kansen binnen de MRA met andere ontwikkelrichtingen.	

4.4.6 Overige acties: Datacenters

2.4	Locatie aanwijzen in de nabijheid van de internetknooppunten in de MRA waar datacenters zich kunnen vestigen met aandacht voor energievoorziening en een optimale benutting van restwarmte	€ 40.000
-----	--	----------

In 2018 is verkennend onderzoek gedaan naar de economische betekenis en de ruimtelijke consequenties van datacenters in de MRA. In 2019 wordt vervolgonderzoek gedaan, dat zich vooral zal richten op de benodigde energie-infrastructuur en de benutting van restwarmte bij datacenters.

4.4.7. Nieuwe projecten of activiteiten

nvt	Budget voor urgente nieuwe projecten of activiteiten, in eerste instantie voor die acties in de begroting van het Platform Ruimte waar nog geen bedrag voor staat opgenomen in de begroting, en in tweede instantie ook voor nieuwe nog niet in de begroting opgenomen activiteiten.	€ 110.000
-----	--	-----------

Gedurende het jaar doen zich kansen voor die we als MRA willen grijpen. Ontwikkelingen waar op korte termijn op ingespeeld moet worden, of bedreigingen die om snelle actie vragen. Het Platform Ruimte heeft daarom een budget om te besteden aan dergelijke projecten of activiteiten. Ook de acties waarbij momenteel in de begroting als kostenpost nog PM staat vermeld, zullen – indien bij de verdere uitvoering daarvan extra kosten worden gemaakt – na goedkeuring van het Bestuurlijk Overleg Ruimte vanuit dit budget worden gefinancierd.

5. Platform Mobiliteit

5.1 Inleiding

De samenwerking binnen het Platform Mobiliteit kent een iets andere insteek dan binnen de andere Platforms het geval is: het gaat veelal over de financiering en vormgeving van de grote projecten op MRA-schaal, ook in overleg met de partners die op nationale schaal opereren: het Rijk, maar ook NS en ProRail. De partners in het Platform Mobiliteit zijn dan ook de financierende partijen binnen de MRA.

De MRA-portefeuillehoudersoverleggen en Platforms zijn onderling verweven en werken vanuit een andere invalshoek aan hetzelfde eindbeeld. Bij het bepalen van wenselijke woon- en werklocaties is de bereikbaarheid een belangrijke factor, anderzijds zorgt de bereikbaarheidspoot van de MRA voor een verbetering van de bereikbaarheid in het geval deze (nog) niet op orde is. Dit alles natuurlijk zo duurzaam mogelijk. Soms werkt het Platform Mobiliteit mee aan de opgaven vanuit andere platforms en portefeuillehoudersoverleggen en aan MRA-brede onderwerpen, denk hierbij aan MRA Elektrisch, de gezamenlijke woningbouwopgave, of het project Bereikbaarheid van, in en naar de MRA. Ook zijn er gezamenlijke opgaven zoals smart mobility, dat een van de vijf challenges van Amsterdam Economic Board vormt.

In 2018 is de mobiliteitsopgave nog steeds groot: de verkeersstroom blijft groeien, dus het belang van het beter benutten van bestaande infrastructuur, ook bij de werkzaamheden die in de metropoolregio verwacht worden, het optimaal inzetten van smart mobility-oplossingen en het waar nodig uitbreiden van infrastructuur wordt alleen maar groter. Met de grotere mobiliteitsdruk worden ook de problemen in het binnenstedelijk gebied en de zorgen rondom de leefkwaliteit steeds zichtbaarder en duidelijker, dus ook op die vlakken gaan we in 2018 onverminderd door. Naast de acties die in de MRA Agenda zijn opgenomen voor het thema mobiliteit zijn er ook nog een groot aantal andere acties die binnen het Platform Mobiliteit worden uitgevoerd. Zie hiervoor het overzicht aan het eind van dit hoofdstuk.

5.2 Samenstelling / werkwijze

In tegenstelling tot beide andere platforms nemen gemeenten / deelregio's niet rechtstreeks deel aan het Platform Mobiliteit. Alleen de partijen die zelf beschikking hebben over (voormalige) BDU-middelen, hebben zitting in het Platform. De overige gemeenten worden vertegenwoordigd door de Vervoerregio Amsterdam en de beide provincies. Het Platform Mobiliteit bestaat daarmee uit de volgende partijen:

- Provincie Noord-Holland
- Provincie Flevoland
- Vervoerregio Amsterdam
- Gemeente Amsterdam
- Rijkswaterstaat West-Nederland-Noord

Bestuurders van de vijf overheden en de Hoofdingenieur-Directeur van Rijkswaterstaat WNN komen vier maal per jaar bijeen (BO). Bij de projecten zijn gemeenten / deelregio's uiteraard wel betrokken.

Naast genoemde partijen zijn een vertegenwoordiger van NS en een vertegenwoordiger van ProRail aanwezig bij de behandeling van agendapunten die het spoor betreffen in het DO en het BO.

Een agendacommissie (AC) en vervolgens een overleg van directeuren (DO) agenderen de onderwerpen en bereiden de onderwerpen voor het bestuurlijk overleg voor. Een secretaris en een secretariaatsmedewerker vormen het Secretariaat van het Platform. Zij coördineren en faciliteren de werkzaamheden van het Platform.

5.3 Taken Platform Mobiliteit

De taken van het Platform Mobiliteit kunnen worden onderverdeeld in drie categorieën:

- **Doen** - Partijen binnen het platform Mobiliteit leveren zelf producten op. De bestuurlijk trekkers van die acties werken deze verder uit en zorgen voor bespreking daarvan binnen het platform, met de andere platforms van de MRA en met –indien nodig- betrokken andere partners.
- **Financieren** - Het Platform Mobiliteit treedt op als (mede)-financier van acties uit de MRA Agenda en de overige acties. De kosten hiervan worden opgebracht door de deelnemende partijen en soms ook andere partijen en lopen niet via de MRA-begroting.
- **Beïnvloeden** - Het Platform Mobiliteit werkt samen met Rijk en deelregio's aan de grote opgaven in de metropoolregio, die gezien de schaal veelal ook van landelijk belang zijn. Via de MIRT-overleggen voert het Platform Mobiliteit, in gezamenlijkheid met de andere platforms, gesprekken met het Rijk over de inzet van Rijk en metropoolregio voor de opgave en wordt de lobby-inzet richting Rijk en Europa bepaald. Ook werkt het Platform Mobiliteit actief aan projecten zoals slimme en duurzame mobiliteit, en trekt zij samen met het Rijk het project Bereikbaarheid van, naar en in de MRA

5.4 Jaarprogramma Platform Mobiliteit

De inhoud van het jaarprogramma van het Platform Mobiliteit wordt gevormd door de projecten uit de MRA-agenda, waar het Platform Mobiliteit trekker, medetrekker of anderszins betrokken is, aangevuld met een aantal andere mobiliteitsprojecten. De activiteiten van het Platform Mobiliteit worden geheel gefinancierd vanuit de eigen middelen van de deelnemende partijen. Hiervoor zijn dus geen middelen nodig vanuit het MRA Budget. In de begroting staan daarom geen bedragen vermeld bij de acties van het Platform Mobiliteit. Om toch een beeld te geven van wat het Platform Mobiliteit het komende jaar gaat doen, is hieronder per (groep van) actie(s) een beknopte omschrijving van de activiteiten gegeven. Daarnaast is een lijst opgenomen van acties en projecten die het Platform ook nog onderneemt, die geen expliciet onderdeel zijn van de MRA Agenda.

1.8	Knooppuntontwikkeling met als prioriteit de spoorcorridors Zaan en Schiphol-Amsterdam-Almere-Lelystad (SAAL) waar hoogfrequent rijden wordt ingevoerd
-----	---

Het Platform Mobiliteit werkt samen met NS en ProRail aan de coördinatie van het spoorproduct, waarbij ook de integratie met andere systemen en samenwerking met de ruimtelijke sector een steeds grotere rol gaan spelen. Project 5.1 is een goed voorbeeld van dit type werkzaamheden.

5.1	Uitbreiding en verbetering knooppunt Schiphol Plaza
5.2	Een geïntegreerde lijnennetkaart van de MRA met een herkenbare lijnvoering op MRA-Schaal
5.3	Een aantrekkelijk, metropolitaan fietsnetwerk tot stand brengen door onder meer het aanleggen van ontbrekende schakels en verbetering van bestaande routes (afgerond)
5.4	Opstellen van een regionale bereikbaarheidsagenda voor alle soorten goederen via alle modaliteiten (afgerond)
5.6	De MRA-partners brengen de financiering van de capaciteitsvergroting van de A1 en A9 bij het Rijk onder de aandacht (afgerond)

Ook in 2018 werkt de MRA aan de infrastructuur in de regio. Er wordt samen met het Rijk, de Vervoerders en de spoorse partijen gewerkt aan verbetering van de verschillende netwerken weg, OV en fiets. Ook betere samenwerking op het gebied van goederenvervoer is onderwerp van gesprek: hoe kunnen we bestaande initiatieven beter verbinden, zodat de ambities voor een goede afwikkeling van het goederenvervoer in combinatie met wensen op het gebied van leefkwaliteit en veiligheid het beste waargemaakt kunnen worden? Zo blijft onze regio, inclusief de luchthavens, goed bereikbaar. Voor de onderdelen infrastructuur wordt nauw samengewerkt met de ruimtelijke sector. Gezien de grote druk op de mobiliteit en de woningmarkt is het extra belangrijk dat de wisselwerking tussen beide optimaal tot zijn recht komt.

5.7	De MRA stelt een innovatie- en duurzaamheidsagenda 'smart mobility' op. (afgerond)
5.8	Onderzoeken toekomstige bekostiging openbaar vervoer
5.9	Het efficiënter vormgeven van het stedelijk distributienetwerk (afgerond)
5.10	MRA-partijen stellen in samenwerking met het Rijk een multimodale regioregisseur aan.

Het beter benutten van het verkeer- en vervoersysteem is van groot belang, zo kan kostbare uitbreiding voorkomen worden, terwijl doorstroming en betrouwbaarheid wel verbeteren. Hierbij wordt uiteraard gebruik gemaakt van de nieuwste technologische ontwikkelingen, zowel aan de weggant, als voertuigtechnieken. Ook bij wegwerkzaamheden is het goed benutten van bestaande mogelijkheden van groot belang. Omdat er in 2019 flinke werkzaamheden in het vooruitzicht zijn, is een goede regie hierop met een breed spectrum aan oplossingen een belangrijk onderdeel van de taken.

6.3	Borgen dat bij beslissingen over grote infrastructurele ingrepen en vestiging van grote watervragers de veranderende klimaatopgave wordt meegenomen in omgevingsvisies.
-----	---

Nadruk bij dit onderwerp ligt bij de Omgevingsvisies. Daar waar verkeer en vervoer hier een concrete bijdrage kan leveren, gaat het Platform Mobiliteit hierover graag in gesprek.

7.1	Verbeteren van de bestuurlijke en ambtelijke samenwerking in de MRA
7.2	Structureel monitoren van relevante trends en ontwikkelingen op (inter)nationale en MRA-schaal (MRA Dashboard), met medeneming van signalen uit de samenleving
7.3	Om de betrokkenheid bij de opgaven van de MRA raadsleden, vertegenwoordigers uit het bedrijfsleven, kennisinstellingen en de deelregio's te borgen gaan de MRA partners jaarlijks bijeenkomsten organiseren.

Het Platform Mobiliteit denkt ook in 2018 actief mee aan de optimalisering van de bestuurlijke en ambtelijke samenwerking en uiteraard de samenwerking met wetenschap en bedrijfsleven. Om de complexe en grote opgave te kunnen uitvoeren is een goede samenwerking tussen alle partijen een basisvereiste, en moeten we goed zicht hebben op de nieuwste trends en ontwikkelingen.

Overzicht van acties en projecten die het Platform Mobiliteit onderneemt, die niet expliciet zijn opgenomen in de MRA Agenda:

A.1	MIRT Rijk-Regio MIRT Algemeen
A.4	MIRT-Onderzoek Noordwestkant Amsterdam
A.5	MIRT-Onderzoek Oostkant Amsterdam
A.6	Bereikbaarheid van, in en naar de MRA
B.1	VERKEERSMANAGEMENT Praktijkproef Amsterdam
B.2	Bereikbaarheid Amsterdam
B.3	Regionaal Verkeersmanagement
C.1	WEGPROJECTEN Bereikbaarheid Lelystad Airport
C.2	Duinpolderweg/Bereikbaarheid Haarlemmermeer
C.3	Planstudie Verbinding A8/A9
C.4	Corridorstudie Amsterdam-Hoorn (MIRT Verkenning A7/A8)
C.5	Optimalisering verbinding Almere-Gooi-Utrecht
D.1	OPENBAAR VERVOER MRA Spoorcoördinatie

D.2	R-Net (Dienstregeling NS, stad/streek/BOR, e.d.)
E.1	Stedelijke Bereikbaarheid Almere/Knooppunt Almere centrum
E.2	Regionaal verkeersprognosemodel VENOM
E.3	MRA Elektrisch

6. MRA Algemeen

6.1 Inleiding

Waar het jaar 2017 grotendeels in het teken stond van het oprichten van het MRA Bureau, en in 2018 veel aandacht uit gaat naar het uitwerken van de werkprocessen, de organisatie van het MRA Congres, en de nasleep van de gemeenteraadsverkiezingen, zal in 2019 de MRA in volle vaart vooruit gaan. De nieuwe bestuurders zijn dan grotendeels ingewerkt, de nieuwe MRA Agenda gaat zijn vorm krijgen, de grote nieuwe programma's staan dan in de steigers en de discussie over de integraliteit tussen die programma's krijgt vorm. Een jaar kortom waarin het MRA Bureau flink aan de slag gaat.

6.2 Samenstelling en werkwijze

Het MRA Bureau heeft geen eigen rechtspersoonlijkheid, en heeft zelf geen mensen in dienst. Iedereen die voor het MRA Bureau werkt, wordt naar het MRA Bureau gedetacheerd vanuit een van de samenwerkende MRA-partners.

De directeur en directiesecretaris vormen het gezicht en eerste aanspreekpunt van het MRA Bureau, en vormen het secretariaat van de Regiegroep van de MRA en de Agendacommissie.

De kern van het MRA Bureau bestaat uit de secretarissen van de Platforms Economie, Ruimte en Mobiliteit. Zij zijn verantwoordelijk voor agendasetting binnen de Platforms, en voor het proces van het maken van bestuurlijke afspraken binnen de Platforms. Zij zorgen voor afstemming met de programmamanagers en projectmanagers die verantwoordelijk zijn voor programma's en projecten die vanuit hun Platform worden aangestuurd en gefinancierd, en zijn verantwoordelijk voor de integrale afstemming tussen de Platforms op operationeel niveau. Daarnaast voert het bureau het secretariaat van de regiegroep en de agendacommissie.

Daarnaast heeft het MRA Bureau een adviseur voor het betrekken van Raden en Staten en een communicatieadviseur. Zij zijn verantwoordelijk voor twee andere speerpunten van de MRA-samenwerking: het beter betrekken van Raads- en Statenleden en het verbeteren van de communicatie en transparantie. Hiertoe worden bijeenkomsten georganiseerd (conferenties, congressen, bestuurlijke bijeenkomsten, raads- en statenledenbijeenkomsten), worden (gemeenteraadsbijeenkomsten van) gemeenten bezocht voor informatieve presentaties, worden nieuwsbrieven gemaakt, een website onderhouden, enzovoort.

Verder bestaat het MRA Bureau uit een aantal staffuncties. Er is een officemanager / directiesecretaresse, een financieel adviseur en er zijn projectsecretarissen, die zowel ondersteuning geven bij het dagelijkse functioneren van het MRA Bureau als bij concrete projecten en programma's.

In de begroting van MRA Algemeen is voorzien in een aantal 'vaste' functies die behoren tot de kern van het bureau (zie hierboven). Daarnaast is een budget voor (co-)financiering opgenomen van

programmamanagement of projectmanagement. De samenwerking in de Metropoolregio Amsterdam is een samenwerking vanuit de inhoud. Projecten en programma's vormen de kern, want zij helpen de inhoudelijke doelen te realiseren. Om projecten of programma's van de grond te krijgen en uitgevoerd te krijgen is goed project- en programmamanagement nodig. Waar mogelijk zou dit zo veel mogelijk vanuit MRA-partners ter beschikking moeten worden gesteld. Waar dit niet mogelijk is, is vanuit het MRA Bureau een budget beschikbaar voor (co-)financiering. Er werken vanuit de verschillende partners veel mensen in de gemeente- en provinciehuizen aan MRA-projecten en programma's. Op het MRA Bureau wordt elke dinsdagochtend een ambtelijke bijeenkomst georganiseerd voor het MRA-netwerk, waarin concrete inhoudelijke punten worden besproken en aan elkaar verbonden.

6.3 Taken MRA Bureau

Het MRA Bureau is verantwoordelijk voor het faciliteren en verbeteren van de samenwerking in de Metropoolregio Amsterdam. Belangrijke taken daarbij zijn het begeleiden van de processen van bestuurlijke besluitvorming, het (coördineren van het) uitvoeren van de MRA Agenda, het vergroten van de betrokkenheid van raads- en statenleden, het verbeteren van de transparantie en communicatie en het verstevigen van de integraliteit van de samenwerking. Zoals gezegd is de MRA Agenda hierbij leidend, en geeft het convenant de kaders waarbinnen de samenwerking zijn beslag krijgt. De MRA Agendacommissie is verantwoordelijk voor de dagelijkse bestuurlijke aansturing van het MRA Bureau.

6.4 Werkzaamheden 2019

De organisatie van het MRA Bureau staat inmiddels, en ook alle werkprocessen die in rol spelen in de MRA samenwerking krijgen steeds meer vorm. In 2018 is de rol van de Agendacommissie intensiever geworden, en krijgen een aantal grote programma's steeds meer vorm (energietransitie, circulaire economie, bereikbaarheid van in en naar de MRA, bouwen en wonen, enzovoort). In 2019 zal de MRA in volle vaart vooruit gaan. De nieuwe bestuurders zijn inmiddels grotendeels ingewerkt, de nieuwe MRA Agenda gaat zijn vorm krijgen, de genoemde grote nieuwe programma's staan in de steigers en de discussie over de integraliteit tussen die programma's krijgt vorm.

Het MRA Congres van oktober 2018 heeft richting gegeven aan de nieuwe MRA Agenda, en het traject om tot deze agenda te komen is in 2019 een van de grote opgaven. Met dit traject hangen een groot aantal bijeenkomsten samen in de MRA deelregio's en een MRA bestuurders conferentie.

In maart zijn daarnaast verkiezingen voor Provinciale Staten. Dat betekent dat het MRA Bureau inwerkprogramma's zal maken voor de nieuwe statenleden, waarin zij worden meegenomen in de wereld van de MRA samenwerking.

Met het aantrekken van een nieuwe coördinator voor de Europastrategie in 2018 zal in 2019 ook deze strategie zijn vorm krijgen en uitgevoerd gaan worden. Uiteraard wordt daarbij nauw samengewerkt met de MRA Lobbystrategie.

Bijlage 1: Gedetailleerde begroting MRA 2019

Overzicht begroting Metropoolregio Amsterdam 2019

concept

Uitgaven	2018	2019
Uitvoering werkplan MRA Platform Economie	€ 4.950.000	€ 4.950.000
Uitvoering werkplan MRA Platform Ruimte	€ 1.200.000	€ 1.200.000
Uitvoering werkplan MRA Platform Mobiliteit	€ 0	€ 0
Uitvoering thema's Agendacommissie (Europa, Lobby, etc)	€ 0	€ 75.000
MRA Bureau	€ 1.969.000	€ 1.969.000
Algemene reserve	€ 7.158	€ 46.847
totale uitgaven	€ 8.126.158	€ 8.240.847
Inkomsten		
Gemeenten: €1.50 per inwoner*	€ 3.616.440	€ 3.688.943
Prov. Noord-Holland: gelijke bijdrage Amsterdam	€ 1.250.436	€ 1.283.844
Prov. Flevoland: gelijke bijdrage Almere	€ 297.218	€ 305.996
Gemeente Amsterdam: extra bijdrage Platform Economie	€ 1.439.532	€ 1.439.532
Provincie Noord-Holland: extra bijdrage Platform Economie	€ 1.439.532	€ 1.439.532
Vervoerregio Amsterdam: extra bijdrage Trainee pool	€ 83.000	€ 83.000
totale inkomsten	€ 8.126.158	€ 8.240.847

**peildatum = 1 januari van het voorgaande jaar. Voor 2018 is met het aantal van 1 januari 2016 gerekend, omdat voor 2017 per abuis met het aantal van 2017 was gerekend. Voor 2019 is conform afspraken met het aantal van 1 januari 2018 gerekend.*

Overzicht begroting Metropoolregio Amsterdam 2019

MRA Agenda actienummer	Omschrijving MRA Agenda actie	Begroting Economie 2019	Begroting Ruimte 2019	Begroting Mobiliteit 2019	Totaal Begroting 2018	Totaal Begroting 2019
Ruimte geven aan wonen en werken						
1.1 en 1.2	Alle MRA-gemeenten maken afspraken over afstemming en programmering woningbouw. Alle MRA-gemeenten geven aan welke binnenstedelijke locaties komende 4-10 jaar ter beschikking komen.		€ 90.000		€ 90.000	€ 90.000
1.3	Uitvoering geven aan de Vastgoedmarketingstrategie van de MRA om internationale investeerders aan te trekken.	€ 200.000			€ 150.000	€ 200.000
1.4	De MRA-gemeenten onderzoeken bestaande jaren 70- en 80-wijken op behoeften en mogelijkheden vanuit de zorgvraag en vergrijzing en delen kennis over de preventie van sociale problemen in verouderde wijken.		pm		€ 0	pm
1.5	Transformatie van kantoren, bedrijven naar (tijdelijke) woon- en werkruimte met veel aandacht voor de leefkwaliteit, bijvoorbeeld door flexibelere bestemmingsplannen	€ 270.000			€ 270.000	€ 270.000
1.6	Transformatie en/of herstructurering verouderd glastuinbouwgebied bij Greenport Aalsmeer, bijvoorbeeld naar woon- en werkruimte.	€ 0			€ 0	€ 0
1.7	In 2016 hebben het Rijk, de luchtvaartsector en regionale overheden in de regio rondom Schiphol bestuurlijke afspraken gemaakt in het 'wonen en vliegen' dossier. Doel van de afspraken is om meer ruimte te geven aan decentrale overheden om tegemoet te komen aan de grote woningbouwopgave in de MRA, zonder verslechtering van de positie van de luchthaven Schiphol. Inmiddels werken partijen de gemaakte afspraken uit in daartoe geëigende regelgeving. De verwachting is dat de uitwerking op korte termijn kan worden afgerond en nieuwe regelgeving in werking zal treden.	€ 0			€ 0	€ 0
1.8	Knooppuntontwikkeling met als prioriteit de spoorcorridors Zaan en Schiphol-Amsterdam-Almere-Lelystad (SAAL) waar hoogfrequent rijden wordt ingevoerd.			€ 0	€ 0	€ 0
1.9	De regionale hotelstrategie 2016-2020 op korte termijn herijken, en op middellange termijn uitbouwen tot een Regionale Accomodatiestrategie.	€ 150.380			€ 150.380	€ 150.380
1.10	Gezamenlijk uitvoering geven aan de Strategische agenda Toerisme in de MRA 2025 en het daarbij behorende Actieprogramma Toerisme (incl. ABHZ)	€ 450.000			€ 450.000	€ 450.000
1.11 (nieuwe actie)	Het versnellen van de woningbouwproductie in de MRA voor 60.000 nieuwe woningen van 2017 t/m 2020.		€ 60.000		€ 60.000	€ 60.000

MRA Agenda actienummer	Omschrijving MRA Agenda actie	Begroting Economie 2019	Begroting Ruimte 2019	Begroting Mobiliteit 2019		Totaal Begroting 2018	Totaal Begroting 2019
Slimmer en innovatiever werken							
2.1	MRA Start-up, met gebruikmaking van (succesvolle) producten Start-up Amsterdam	pm				pm	pm
2.2	De MRA-partijen maken op regionaal niveau afspraken over studentenhuysvesting en huisvesting voor pas afgestudeerden en internationale kenniswerkers (is tevens onderdeel van actie 1.1)	via actie 2.10	€ 0			€ 10.000	€ 0
2.3 vervalt	(nut en noodzaak onvoldoende aangetoond)	€ 0				€ 100.000	€ 0
2.4	Locaties aanwijzen in de nabijheid van de internetknooppunten in de MRA waar datacenters zich kunnen vestigen met aandacht voor energievoorziening en een optimale benutting van restwarmte.	pm	€ 40.000			€ 30.000	€ 40.000
2.5 t/m 2.8	De MRA richt zich op een betere aansluiting van onderwijs op de arbeidsmarkt en het permanent scholen en opleiden van werknemers, om permanent een goed opgeleide beroepsbevolking te hebben in een snel veranderende economie	€ 250.000				€ 400.000	€ 250.000
2.9	Het in triple-helix organiseren van de samenwerking overheden-bedrijfsleven-kennisinstellingen, met als doel de innovatie-kracht te versterken, en het realiseren van de vijf maatschappelijke uitdagingen van de Amsterdam Economic Board (gezondheid, mobiliteit, human capital, digitale connectiviteit en circulair). Via het organiseren van prijsvragen worden bedrijven en kennisinstellingen uitgedaagd om op bedrijfsmatige en innovatieve wijze bij te dragen aan het realiseren van de vijf Board-uitdagingen	€ 2.440.000				€ 2.614.000	€ 2.440.000
2.10	Samen met universiteiten en hogescholen uitvoering geven aan het programma Open Amsterdam, gericht op het aantrekken van internationaal talent. Via INAmsterdam ondersteuning geven aan de Internationale nieuwkomers	€ 350.000				€ 0	€ 350.000
De leefkwaliteit verbeteren							
3.1	Een actieprogramma opstellen en uitvoeren voor het metropolitane landschap.		€ 20.000			€ 100.000	€ 20.000
3.2	Onderzoek doen naar een landschapsfonds en een landschapscompensatieregeling voor de MRA.		€ 80.000			€ 30.000	€ 80.000
3.3	Een regionaal plan voor afstemming van evenementen waarbij rekening wordt gehouden met een optimale verdeling van overlast en inkomsten die bijdragen aan het beheer van gebieden.		€ 40.000			€ 30.000	€ 40.000
3.4	Een verkenning uitvoeren naar de metropolitane potentie van het Markermeer-IJmeer voor de doelstellingen van de MRA.		€ 40.000			€ 0	€ 40.000

MRA Agenda actienummer	Omschrijving MRA Agenda actie	Begroting Economie 2019	Begroting Ruimte 2019	Begroting Mobiliteit 2019	Totaal Begroting 2018	Totaal Begroting 2019
3.5	Een curator aanstellen voor het landschap, te beginnen met Waterland als voorbeeldproject, die in 10 jaar tijd het landschap op de kaart zet voor recreanten en toeristen.		€ 40.000		€ 0	€ 40.000
3.6	De MRA-partners voeren een quick scan uit voor lopende landschappelijke projecten (zoals de Markermeerdijken) om na te gaan in hoeverre de in deze agenda gemaakte keuzes en acties daarin meegenomen worden.		€ 10.000		€ 0	€ 10.000
3.7 vervalt	(komt terug in groot aantal MRA acties)					
3.8	De samenwerking in het sociale domein verkennen, gericht op de onderkant van de Arbeidsmarkt, verwarde mensen in de stad en gezondheidsverschillen.					
3.9 vervalt	(samengevoegd met 1.4)					
3.10	De MRA-partners geven uitvoering aan de Cultuurimpuls MRA, die zich richt op afstemming en versterking van het cultuuraanbod en toeristische profilering op MRA-schaal, en nieuwe functies voor leegstaande monumenten en erfgoedstructuren biedt	Cofinanciering vanuit actie 1.10			Cofinanciering vanuit actie 1.10	Cofinanciering vanuit actie 1.10
Versnellen van de transitie naar een schone economie						
4.1	Een plan opstellen met koplopers in het bedrijfsleven voor het circulair maken van grondstoffenketens in de regio.	€ 300.000			€ 300.000	€ 300.000
4.2	Roadmap opstellen voor versnelling en vereenvoudiging van vergunningverlening en aanpassing wetgeving					
4.3	De Westas, grondstoffenrotonde Zaanstad, Gooi en Vechtstreek, Schiphol Trade Park en Floriade Almere aanwijzen als pilotgebieden voor circulaire economie.					
4.4	Een MRA-brede grondstoffenatlas opstellen, met grondstoffenanalyse.					
4.5	De MRA wijst plekken aan voor tijdelijke opslag van hoogwaardige bouwmaterialen die vrijkomen bij sloop en zet een digitale marktplaats op om dit sloopafval op regioschaal weer te verhandelen					
4.6	Inventarisatie van braakliggende terreinen die in de komende 5 tot 10 jaar gebruikt kunnen worden voor de opwerking van zonne-energie of voor de verbouw van gewassen zoals vlas, hennep, olifantsgras en hop voor bio-based producten					
4.7	Onderzoeken van de regionale afvalinzameling- en verwerking en voorstellen doen voor verbetering.					
4.8	Opstellen en uitvoeren van een regionale programma voor energie waarin de MRA-partners invulling geven aan het landelijke Energieakkoord en een bijdrage aan de Nationale Energieatlas.		€ 32.500		€ 50.000	€ 32.500
4.9	Opschalen van pilots van slimme en flexibele energiesystemen zoals smart grids, waarbij vraagsturing en energieopslag een rol spelen.		€ 50.000		€ 30.000	€ 50.000

MRA Agenda actienummer	Omschrijving MRA Agenda actie	Begroting Economie 2019	Begroting Ruimte 2019	Begroting Mobiliteit 2019	Totaal Begroting 2018	Totaal Begroting 2019
4.10	Uitbreiden en verknopen van warmte/koudenetwerken in de MRA voor grotere efficiëntie en aansluiting van 300.000 extra woningequivalenten.		€ 57.500		€ 50.000	€ 57.500
4.11	Opstellen en uitvoeren van een regionaal programma voor het versnellen van energiebesparing.		€ 40.000		€ 40.000	€ 40.000
Beter verbinden						
5.1	Uitbreiding en verbetering knooppunt Schiphol Plaza			€ 0	€ 0	€ 0
5.2	Eén geïntegreerde lijnennetkaart van de MRA met een herkenbare lijnvoering op MRA-schaal			€ 0	€ 0	€ 0
5.3	Eén aantrekkelijk, metropolitaan fietsnetwerk tot stand brengen door onder meer het aanleggen van ontbrekende schakels en verbetering van bestaande routes.			€ 0	€ 0	€ 0
5.4 (5.4 en 5.9)	Opstellen van een bereikbaarheidsagenda voor goederen, waarbij ook nadrukkelijk aandacht is voor efficiënte en schone stedelijke distributie met zo min mogelijk hinder			€ 0	€ 0	€ 0
5.5	Onderzoeken welke nieuwe infrastructuurinvesteringen prioriteit hebben na 2025, zoals uitbreiding metronet, de IJmeerverbinding, A1, N23 en voltooiing van een 2 ^e ring rond Amsterdam		€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
5.6 vervalt	(loopt al via andere projecten)			€ 0	€ 0	€ 0
5.7	De MRA stelt een innovatie- en duurzaamheidsagenda 'smart mobility' op			€ 0	€ 0	€ 0
5.8 vervalt	(is al afgerond)			€ 0	€ 0	€ 0
5.9 vervalt	(samengevoegd met 5.4)			€ 0	€ 0	€ 0
5.10	MRA-partijen stellen in samenwerking met het Rijk een multimodale regioregisseur aan			€ 0	€ 0	€ 0
De metropool klimaatbestendiger maken						
6.1	Een regionaal plan uitwerken voor de waterhuishouding waarin maatregelen staan op het gebied van calamiteitenvoorzieningen, waterberging, meerlaagse waterveiligheid, waterkwaliteit, verzilting van de landbouwgronden, bodemdaling en beperking van het watergebruik, onder meer in samenwerking met het Nationaal Deltaprogramma en andere rijksprogramma's		€ 100.000		€ 100.000	€ 100.000
6.2 vervalt	(samengevoegd met 6.1)				€ 0	€ 0
6.3 vervalt	(samengevoegd met 6.1)			€ 0	€ 0	€ 0
6.4	Samenwerken met kennisinstituten en benutten van manifestaties zoals de Floriade 2022, om innovaties voor waterbestendigheid en voedselvoorziening in de regio te stimuleren en start-ups aan te trekken die zich op dit onderwerp richten.				€ 0	€ 0
De Metropool wendbaarder maken						
7.1	Verbeteren van de bestuurlijke en ambtelijke samenwerking in de MRA.				€ 0	€ 0

MRA Agenda actienummer	Omschrijving MRA Agenda actie	Begroting Economie 2019	Begroting Ruimte 2019	Begroting Mobiliteit 2019	Totaal Begroting 2018	Totaal Begroting 2019
7.2	Structureel monitoren van relevante trends en ontwikkelingen op (inter)nationale en MRA-schaal (MRA dashboard), met medeneming van signalen uit de samenleving.	€ 150.000			€ 150.000	€ 150.000
7.3	Om de betrokkenheid bij de opgaven van de MRA raadsleden, vertegenwoordigers uit het bedrijfsleven, kennisinstellingen en de deelregio's te borgen gaan de MRA-partners jaarlijks bijeenkomsten organiseren.				€ 0	€ 0
Overige kosten / activiteiten						
nvt	Europa	€ 0			€ 0	€ 0
nvt	Detailhandel	€ 0			€ 0	€ 0
nvt	Budget voor urgente nieuwe projecten	€ 389.620	€ 110.000		€ 505.620	€ 499.620
nvt	Activiteiten, niet zijnde acties uit de MRA Agenda: thema's en werkzaamheden Bouwen en Wonen: onderzoeken (waaronder WiMRA), analyse, monitoring, marketing, communicatie, etc.		€ 340.000		€ 340.000	€ 340.000
nvt	Activiteiten, niet zijnde acties uit de MRA Agenda: werkzaamheden Metropolitaan Landschap m.b.t., onderzoek, monitoring, communicatie, events		€ 0		€ 70.000	€ 0
nvt	Activiteiten, niet zijnde acties uit de MRA Agenda: Werkzaamheden duurzaamheid m.b.t. onderzoek, monitoring, communicatie, events		€ 50.000		€ 60.000	€ 50.000
nvt	Vergaderkosten / bijeenkomsten Platform Ruimte		€ 0		€ 10.000	€ 0
TOTAAL		€ 4.950.000	€ 1.200.000	€ 0	€ 6.150.000	€ 6.150.000
		Platform Economie	Platform Ruimte	Platform Mobiliteit	Totaal 2018	Totaal 2019

Gedetailleerde begroting MRA Bureau 2019

Omschrijving	Begroting 2018	Begroting 2019
<i>Personele lasten</i>		
Budget 'vast' personeel MRA Bureau	€ 793.000	€ 793.000
Budget Programma- en Projectmanagers	€ 500.000	€ 500.000
Budget Trainee pool MRA	€ 166.000	€ 166.000
<i>Totaal personele lasten</i>	<i>€ 1.459.000</i>	<i>€ 1.459.000</i>
<i>Bureaunkosten</i>		
Huisvesting, ICT en ondersteuning	€ 100.000	€ 100.000
Vergader-, bureau- en OV kosten	€ 110.000	€ 110.000
Communicatie- en representatie budget	€ 80.000	€ 80.000
<i>Totaal bureaunkosten</i>	<i>€ 290.000</i>	<i>€ 290.000</i>
<i>Congres- en Onderzoek</i>		
Bestemmingsreserve: MRA Congres	€ 80.000	€ 80.000 *
Onderzoeksbudget	€ 60.000	€ 60.000
State of the Region	€ 80.000	€ 80.000
<i>Totaal Congres- en Onderzoek</i>	<i>€ 220.000</i>	<i>€ 220.000</i>
Totaal begroting MRA Bureau	€ 1.969.000	<b style="color: red;">€ 1.969.000

** elke twee jaar wordt een MRA congres georganiseerd. De kosten hiervoor bedragen ongeveer 160.000 euro. Deze kosten worden verdeeld over twee jaar opgenomen in de begroting, waarbij het in het jaar dat er geen congres wordt georganiseerd (zoals bijvoorbeeld 2019) in feite een bestemmingsreserve betreft voor het MRA Congres in in het jaar erna (2020 in dit voorbeeld)*

Bijlage 2: Cyclus Planning & Control 2019

PM: volgt zodra de notitie Planning & Control is vastgesteld in de eerste Agendacommissie na de zomer

Bijlage 3: Samenstelling van de Platforms

Samenstelling van het Platform Economie

- Udo Kock (vz)- Amsterdam, deelregio Amsterdam, tevens lid Agendacommissie namens Platform Economie
- Jaap Bond (vice vz), provincie Noord-Holland
- Jan-Nico Appelman, provincie Flevoland
- Adam Elzakalai - Haarlemmermeer, deelregio Amstelland-Meerlanden
- Janneke Sparreboom - Lelystad, deelregio Flevoland
- Wimar Jaeger - Hilversum, deelregio Gooi en Vechtstreek
- Cora Yfke Sikkema - Haarlem, deelregio Zuid-Kennemerland
- Maaïke Veeningen - Almere, deelregio Flevoland
- Mario Hegger - Purmerend, deelregio Zaanstreek-Waterland
- Gerard Ram - Zaanstad, deelregio Zaanstreek-Waterland
- Floor Gordon - Amstelveen, deelregio Amstelland-Meerlanden
- Jeroen Verwoort - Velsen, deelregio IJmond

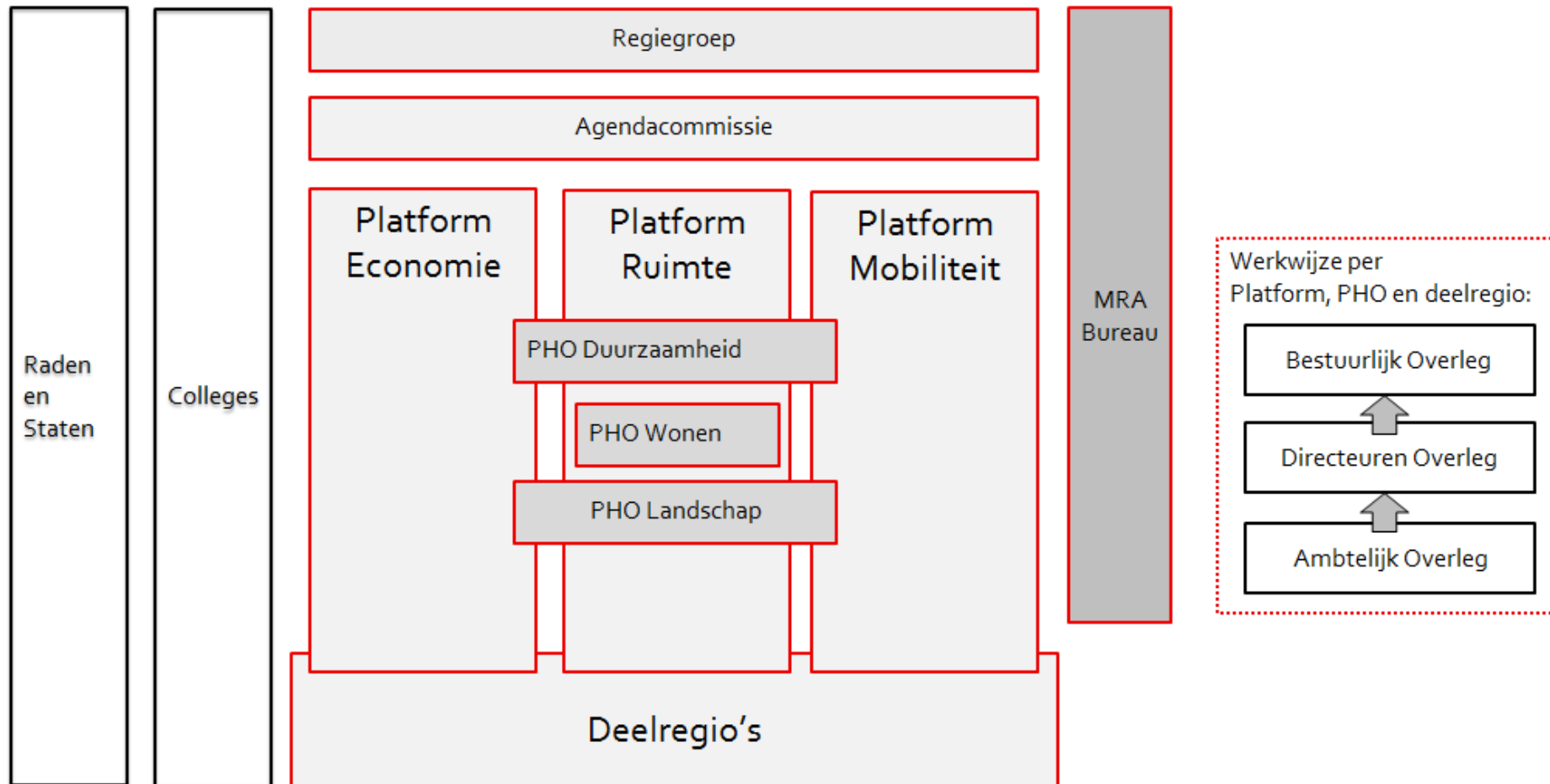
Samenstelling van het Platform Ruimte

- Joke Geldhof (vz), provincie Noord-Holland
- Marieke van Doorninck (vice vz) - Amsterdam, deelregio Amsterdam
- Floor Gordon - Amstelveen, deelregio Amstelland-Meerlanden
- Adam Elzakalai - Haarlemmermeer, deelregio Amstelland-Meerlanden
- Maaïke Veeningen - Almere, deelregio Flevoland
- Thijs Kroese - Purmerend, deelregio Zaanstreek-Waterland
- Jan de Reus, provincie Flevoland
- Alexander Luijten - Gooise meren, deelregio Gooi en Vechtstreek
- Jop Fackeldey, provincie Flevoland, trekker PHO Duurzaamheid
- Peter Schot - Lelystad, deelregio Flevoland
- Serge Ferraro - Beverwijk, deelregio IJmond
- Lex Scholten - Diemen, deelregio Amstel-Meerlanden, trekker PHO Wonen
- Floor Roduner - Haarlem, deelregio Zuid-Kennemerland
- Rolf Steenwinkel - Waterschap Amstel, Gooi en Vecht
- Hans Krieger - Zaanstad, deelregio Zaanstreek-Waterland
- Adnan Tekin, provincie Noord-Holland, trekker PHO Metropolitain Landschap

Samenstelling van het Platform Mobiliteit

- Elisabeth Post (vz), provincie Noord-Holland, tevens lid Agendacommissie namens Platform Mobiliteit
- Derk Reneman (vice vz), Vervoerregio Amsterdam, tevens lid Agendacommissie namens Platform Mobiliteit
- Jan Hoek, gemeente Almere
- Sharon Dijksma, gemeente Amsterdam
- Bob Demoet, Rijkswaterstaat West-Nederland Noord
- Jan de Reus, provincie Flevoland

Bijlage 4: Organogram MRA-samenwerking

Bijlage 5: Weekplanning 2019

PM (volgt in definitieve versie bij verzending stukken Regiegroep na de zomer)

Bijlage 6: STOPLICHTENMODEL ACTIES MRA AGENDA PER 07-07-2017

STOPLICHTENMODEL ACTIES MRA AGENDA PER 13-07-2018

Actie	Omschrijving	R, EU, I	MRA platform	Betrokken organisaties	Bestuurlijk trekker	Verantwoordelijk manager	Ambtelijk projectleider	Status
	Ruimte geven aan wonen en werken							
1.1	Alle MRA-gemeenten maken afspraken over afstemming en programmering woningbouw. Alle MRA-gemeenten geven aan welke binnenstedelijke locaties komende 4-10 jaar ter beschikking komen.		Ruimte	Amsterdam, NH, Flevoland, Haarlem, MRA deelregio's, woningcorporaties, projectontwikkelaars	Marieke van Doorninck, Joke Geldhof, Jan de Reus, Floor Roduner	Piet Eilander, Johan Fuite, Bregje van Beekvelt, Maaïke Patist	Charlotte Hilbrand c.hilbrand@amsterdam.nl , Delia Hoffman, Maaïke Stoop	Fase: De viewer is gepubliceerd. Het overdrachtsdocument met kwalitatieve aspecten en de consequenties voor thema's als mobiliteit, energietransitie, circulaire economie, landschap is gereed. Er wordt nu gewerkt aan een gespreksmethodiek om de complexe samenhang te kunnen bespreken in september 2018. Relaties: Met vrijwel alle ontwikkelrichtingen, specifiek met Acties 1.2, 1.3, 1.5, 1.12, 2.2, 4.8 en 5.5 en het Programma Bouwen en Wonen
1.2	<i>Alle MRA-gemeenten geven aan welke binnenstedelijke locaties komende 4-10 jaar ter beschikking komen.</i>							Opgenomen in 1.1
1.3	Uitvoering geven aan de Vastgoedmarketingstrategie van de MRA om internationale investeerders aan te trekken.	I	Economie	Amsterdam, PRES partners marktpartijen zoals SADC, AAA, Port of Amsterdam, Omala	Adam Elzakalai	GJ Put, A. Vogel,	Lex Brans, a.brans@amsterdam.nl	Fase: De actualisatie van de programma-aanpak Vastgoedmarketing. Is vastgesteld in platform Economie en in uitvoering. Relaties met Acties 1.1 en 1.5 Internationaal: Gericht op buitenlandse investeerders, mede via internationale beurzen
1.4	De MRA-gemeenten onderzoeken bestaande jaren 70- en 80- wijken op behoeften en mogelijkheden vanuit de zorgvraag en vergrijzing en delen kennis over de preventie van sociale problemen in verouderde wijken.		Ruimte	Purmerend, Lelystad, Almere woningbouwcorporaties, Vereniging eigen huis, Zorgverzekeraars	Thijs Kroese, Peter Schot, Maaïke Veening	Joktan Cohen, Wim Kwekkeboom, Harry Zondag	Annemiek Molenaar, jm.molenaar@purmere.nl Hinde Dijkhuis, Floris van Slijpe	Fase: Het Plan van aanpak is in ontwikkeling inclusief financieel voorstel en wordt september 2018 voorgelegd aan platform Ruimte. Financiële middelen zijn gereserveerd in de begroting Ruimte 2018 Knelpunt: Er is capaciteit nodig om kaartmateriaal voor de hele MRA te ontwikkelen. Relatie met het programma Bouwen en Wonen
1.5	Transformatie van kantoren, bedrijven naar (tijdelijke) woon- en werkruimte met veel aandacht voor de leefkwaliteit, bijvoorbeeld door flexibelere bestemmingsplannen		Economie, Ruimte	Noord-Holland, MRA-partners, projectontwikkelaars, marktpartijen	Jaap Bond, Marieke van Doorninck	Stan Kaatee, Piet Eilander	Geert-Jan Put, gj.put@lelystad.nl Martin van den Oever	Fase: Actie 1.5 maakt onderdeel uit van Uitvoeringsprogramma Plabeka 3.0. De Plabeka monitor is vastgesteld in platform Economie De monitor laat zien dat op korte termijn nieuwe afspraken gemaakt moeten worden t.a.v. de ruimte voor kantoren, omdat in sommige regio's de frictieleegstand wordt bereikt. Relaties met Acties 1.1, 1.2, 1.3 en ontwikkelrichting 5
1.6	Transformatie en/of herstructurering verouderd glastuinbouwgebied bij Greenport Aalsmeer, bijvoorbeeld naar woon- en werkruimte.		Economie, Ruimte	Greenport, Noord-Holland, Flora Holland, LTO, marktpartijen, Zuid-Holland, Aalsmeer, Haarlemmermeer, Uithoorn, Amstelveen, Nieuwkoop, Kaag en Braassem	Jaap Bond, Adam Elzakalai	Henk de Ruiter	Sander van Voorn, svanvoorn@greenportaalsmeer.nl , Debby de Rijk	Fase: Actie 1.6 maakt onderdeel uit van het uitvoeringsprogramma Ruimtelijke Visie Greenport Aalsmeer. (http://www.greenportaalsmeer.nl/media/100706/definitieve-uitvoeringsagenda-ruimtelijke-visie-2016-2020.pdf) In de begroting Ruimte 2018 zijn middelen gereserveerd. Er wordt gewerkt aan een voorstel om de regionale afstemming m.b.t. transformatie, Plabeka, afspraken Schiphol en kansen voor energietransitie en recreaties te onderzoeken

								Relaties met Acties 1.2, 1.5 en 2.1 en ontwikkelrichting 4 (www.lettigrow.org)
1.7	In 2016 hebben het Rijk, de luchtvaartsector en regionale overheden in de regio rondom Schiphol bestuurlijke afspraken gemaakt in het 'wonen en vliegen' dossier. Doel van de afspraken is om meer ruimte te geven aan decentrale overheden om tegemoet te komen aan de grote woningbouwopgave in de MRA, zonder verslechtering van de positie van de luchthaven Schiphol. Inmiddels werken partijen de gemaakte afspraken uit in daartoe geëigende regelgeving. De verwachting is dat de uitwerking op korte termijn kan worden afgerond en nieuwe regelgeving in werking zal treden.	R	Ruimte, Economie	Noord-Holland, Amsterdam, Haarlemmermeer, Schiphol, KLM, gemeenten binnen de 20KE-contour.	Joke Geldhof , Udo Kock, Adam Elzakalai	Bregje van Beekvelt , Piet Eilander	Titus Ahrens , ahrensh@noord-holland.nl Jaap Kersten	Fase: De uitwerking van de regelgeving is onderwerp van gesprek tussen Rijk en MRA. Het nieuwe luchtvaartindulingsbesluit (LIB) is per 1 januari 2018 van kracht. Deze actie zal in de loop van 2018 worden geherformuleerd Relaties met Acties Wonen 1.1, 1.2, etc... R: Afspraken met I&M en BZK
1.8	Knooppuntontwikkeling met als prioriteit de spoorcorridors Zaan en Schiphol-Amsterdam-Almere-Lelystad (SAAL) waar hoogfrequent rijden wordt ingevoerd.	R	Ruimte, Mobiliteit	Noord-Holland, NS, Prorail, marktpartijen, kennisinstitutengemeenten langs de Zaan- en Schipholcorridor en Kennemerlijn	Joke Geldhof , Maaïke Veeningen + Platform Mobiliteit,	Bregje van Beekvelt , Ronald Kramer	Jaap van Opstal , opstali@noord-holland.nl , Rowena Kuijper	Fase: Zaancorridor, Kennemerlijn en OV Saal corridor zijn in onderzoek. In december 2017 heeft platform Ruimte afgesproken om de Schipholcorridor op te pakken in relatie tot Enter NL. Er zijn middelen gereserveerd in de begroting Ruimte 2018. Relaties met 1.1, 1.2, 1.5, 2.1 en ontwikkelrichting 5. Rijk: Maakt onderdeel uit van MRA Spoor, OV Toekomstbeeld en MRA Bereikbaarheid (Zuidwest)
1.9	De regionale hotelstrategie 2016-2020 op korte termijn herijken, en op middellange termijn uitbouwen tot een Regionale Accomodatiestrategie.	I	Economie	MRA partners	Mario Hegger , Ed Rentenaar	Stan Kaatee , Geert-Jan Put en Alexandra van Olst	Rieneke Kanne , r.van.schie@metropoolregioamsterdam.nl , Remco Rienties, René van Schie	Fase: De regionale accommodatie- en leisure strategie is vastgesteld in platform Economie. De uitwerking wordt in september in de platforms Economie en Ruimte geagendeerd. Relaties met Acties 1.2 en 1.10 I: Betrekken buitenlandse investeerders
1.10	Gezamenlijk uitvoering geven aan de Strategische agenda Toerisme in de MRA 2025 en het daarbij behorende Actieprogramma Toerisme	I	Economie	ABHZ partners, Amsterdam Marketing	Vacature	Stan Kaatee , Geert-Jan Put en Alexandra van Olst	Remco Rienties , r.rienties@metropoolregioamsterdam.nl	Fase: Het Uitvoeringsprogramma is geactualiseerd in platform Economie en in uitvoering. Relaties met Acties 3.7, 3.10 en ontwikkelrichting 5 I: Afspraken met internationale touroperators/investeerders
1.11	Het versnellen van de woningbouwproductie in de MRA voor 60.000 nieuwe woningen van 2016 t/m 2020.	R	Ruimte	Portefeuillehoudersoverleg Bouwen & Wonen, woningcorporaties en marktpartijen	Laurens Ivens , Maaïke Veeningen	Bregje van Beekvelt	Lex Brans , a.brans@amsterdam.nl Lisan Wilkens, Jan Jaap Visser	Fase: Actie 1.11 is in uitvoering als onderdeel van het programma Bouwen en Wonen.. R: Actie 1.11 is betrokken bij de BO MIRT afspraken. Er is een relatie met het programma Bouwen en Wonen, Programma Energietransitie en het Programma Bereikbaarheid
	Slimmer en innovatiever werken							
2.1	MRA Start-up, met gebruikmaking van (succesvolle) producten Start-up Amsterdam	I	Economie	Haarlem, Hilversum, Amsterdam, bedrijfsleven, start-up delta EU	Cora-Yfke Sikkema , Wimar Jaeger	Jorien Kaper	Ellen van der Vossen , evossen@haarlem.nl Ruben Nieuwenhuis	Fase: Voorstel voor vervolgaanpak is december 2017 in platform Economie geaccordeerd en in uitvoering. I: Afspraken met steden wereldwijd
2.2	De MRA-partijen maken op regionaal niveau afspraken over studentenhuisvesting en huisvesting voor pas afgestudeerden en internationale kenniswerkers	I	Economie, PHO Wonen	Haarlem, IN Amsterdam, Almere, Zaanstad, PHO Wonen, woningbouwcorporaties,	Marie Thérèse Meijs , Cora-Yfke Sikkema	Bregje van Beekvelt , Stan Kaatee	Internationaal talent: Noor Hulskamp , n.hulskamp@amsterdam.nl	Fase: Plan van aanpak Huisvesting Internationaal Talent in uitvoering. Relaties met Acties 1.1 en 1.3 en Programma Bouwen en Wonen

				projectontwikkelaars			Studentenhuisvesting: Anneleen Lagae a.lagae@amsterdam.nl Tomas Postema	R: BZK zorgt voor cofinanciering van de aanpak irt de komst van EMA. I: Gericht op internationaal talent Studentenhuisvesting in de MRA wordt door Amsterdam en een aantal MRA gemeenten opgepakt, PvA wordt juni 2018 in PHO Wonen geagendeerd.
2.3	De MRA onderzoekt de mogelijkheden om samen met de regio Utrecht een regionaal fonds voor het innovatieve MKB op te richten							Afgerond
2.4	Locaties aanwijzen in de nabijheid van de internetknooppunten in de MRA waar datacenters zich kunnen vestigen met aandacht voor energievoorziening en een optimale benutting van restwarmte.	R, EU	Ruimte, Economie	Amsterdam, Haarlemmermeer, Flevoland, Haarlem, AMEC Board, ALB, AAA, Cluster Logistiek/ICT, AMS-IX, kennisinstellingen, bedrijfsleven	Marieke van Doorninck , Jaap Bond, Adam Elzakalai	Carla Weber , Piet Eilander, Bregje van Beekvelt,	Dirk van der Woude , d.van.der.woude@ams-terdam.nl Frouwien Oudkerk, Hinne Paul Krolis, Willem Koeman	Fase: Het onderzoek van Stratix is afgerond en gepubliceerd. Er zijn middelen gereserveerd in de Begroting Ruimte voor een vervolg. Er volgt een nader voorstel voor een monitor en vervolgonderzoek naar de energie consequenties in juni 2018 Relaties met roadmap digitale connectiviteit Board, en Actie 1.5 R: Aansluiting rijksprogramma's I&M en EZ
2.5	De MRA richt zich op een betere aansluiting van onderwijs op de arbeidsmarkt en het permanent scholen en opleiden van werknemers, om permanent een goed opgeleide beroepsbevolking te hebben in een snel veranderende economie	R, EU	Economie	Amsterdam, MRA partners Arbeidsmarkt en Onderwijs, AMEC Board, onderwijsraad, SER, bedrijfsleven	Udo Kock , Maaïke Veeningen, Jan Nico Appelman, Jur Botter	Stan Katee	Annelies Spork , a.spork@amsterdam.nl Petra ter Voert, Victor Bos	Fase: SER en OC&W zijn betrokken. Deze actie wordt uitgevoerd in het project House of Skills. Relaties met Roadmap Human Capital van de Amsterdam Economic Board . R: Aansluiten bij OCW beleid en SER afspraken EU: Uitvoering via EFRO
2.6	<i>De MRA voert het Techniekpact uit in samenwerking met het bedrijfsleven en onderwijsinstellingen, gericht op praktijkgericht onderwijs en meer instroom op de technische arbeidsmarkt</i>							Opgenomen in 2.5
2.7	<i>Investeren in primair en voortgezet onderwijs, door meer excellentieprogramma's en aanbod voor coderen en programmeren</i>							Opgenomen in 2.5
2.8	<i>De MRA lobby bij het Rijk om geld voor banenplannen en scholing niet sectoraal, maar regionaal in te zetten.</i>							Opgenomen in 2.5
2.9	Het in triple-helix organiseren van de samenwerking overheden-bedrijfsleven-kennisinstellingen, met als doel de innovatie-kracht te versterken, en het realiseren van de vijf maatschappelijke uitdagingen van de Amsterdam Economic Board (gezondheid, mobiliteit, human capital, digitale connectiviteit en circulair). Via het organiseren van prijsvragen worden bedrijven en kennisinstellingen uitgedaagd om op bedrijfsmatige en innovatieve wijze bij te dragen aan het realiseren van de vijf Board-uitdagingen		Economie, AMEC Board	AMEC Board	Udo Kock , Jaap Bond, Gerard Ham	Stan Katee	Martin Bekker , m.bekker@metropoolregioamsterdam.nl Victor Bos	Fase: Prijsvraag bouwlogistiek is gepubliceerd. Met de firma Rutte BV wordt de uitvoering nader afgesproken. Er zijn middelen gereserveerd in de begroting Economie voor 2 vervolg prijsvragen.
2.10	Samen met universiteiten en hogescholen uitvoering geven aan het programma Open Amsterdam, gericht op het aantrekken van internationaal talent. Via IN Amsterdam ondersteuning geven aan de internationale nieuwkomers.	R, I	Economie.	MRA partners, IN Amsterdam	Cora-Yfke Sikkema	Stan Katee	Noor Hulskamp n.hulskamp@amsterdam.nl	Fase: In uitvoering
	De leefkwaliteit verbeteren							
3.1	Een actieprogramma opstellen en uitvoeren voor het metropolitane landschap.		Ruimte, PHO ML	Noord-Holland, MRA partners, gebiedsbeheerders	Adnan Tekin namens stuurgroep MRA Landschap	Maaïke Patist , Bregje van Beekvelt	Marijn Bos , bosm@noord-holland.nl werkgroep ML	De uitvoering van het actieprogramma ML vindt deels plaats binnen de acties 3.2 t/m 3.6 en deels in nieuwe acties. Dit wordt meegenomen in een geactualiseerd uitvoeringsprogramma na de Landschapstriënnale. De opdracht hiervoor is

								vastgesteld in PHO Landschap en Platform Ruimte in december 2017 Relaties met alle ontwikkelrichtingen
3.2	Onderzoek doen naar een landschapsfonds en een landschapscompensatieregeling voor de MRA.		Ruimte, PHO ML	Zaanstad, MRA partners	Gerard Slegers namens stuurgroep MRA (Landschap), Hans Krieger	David Beekhuis , Maaïke Patist	Suzanne Meijer , s.meijer@zaanstad.nl Marijn Bos	Fase: In uitvoering, agendering voortgang september 2018 in PHO Landschap Relaties met 1.1
3.3	Een regionaal plan voor afstemming van evenementen waarbij rekening wordt gehouden met een optimale verdeling van overlast en inkomsten die bijdragen aan het beheer van gebieden.		Ruimte, PHO ML	Noord-Holland, Gooi en Vechtstreek, toeristische mantelorganisaties, gebiedsbeheerders.	Adnan Tekin , Astrid Nienhuis	Maaïke Patist , Bregje van Beekvelt	Tim Putting , t.putting@metropoolregioamsterdam.nl Remco Rienties	Fase: In uitvoering. Relaties met 3.1 en 1.10
3.4	Een verkenning uitvoeren naar de metropolitane potentie van het Markermeer-IJmeer voor de doelstellingen van de MRA.	R	Ruimte, PHO ML	Noord-Holland, Flevoland, Amsterdam, MRA partners, Rijk, natuurmonumenten, sportvisserij, watersport, bedrijfsleven	Cees Loggen , Marieke van Doorninck, Jan de Reus	Bregje van Beekvelt , Philippe Spapens	Charles van Schaik , schaikc@noord-holland.nl	Fase: Afgerond. Agendering in december 2017 in platform Ruimte. Vervolg is ondergebracht in lopende projecten. Relaties: 3.1
3.5	Een curator aanstellen voor het landschap, te beginnen met Waterland als voorbeeldproject, die in 10 jaar tijd het landschap op de kaart zet voor recreanten en toeristen.		Ruimte, PHO ML	Purmerend, Waterland, MRA partners	Luzette Wagenaar , Thijs Kroese	Joktan Cohen , Maaïke Patist	Rob van Aerschot, r.van.aerschot@metropoolregioamsterdam.nl Yvonne van der Zee, Dick Hendriks	Fase: In de begroting Ruimte 2018 zijn middelen gereserveerd voor de uitvoering Relaties met 3.1 en 3.2
3.6	De MRA-partners voeren een quick scan uit voor lopende landschappelijke projecten (zoals de Markermeerdijken) om na te gaan in hoeverre de in deze agenda gemaakte keuzes en acties daarin meegenomen worden.		Ruimte, PHO ML	Zie 3.4	Zie 3.4	Zie 3.4	Zie 3.4	Gereed, zie 3.4
3.7	<i>Het initiatief Stad in Balans van Amsterdam vertalen in een regionaal initiatief</i>							Gereed
3.8	De samenwerking in het sociale domein verkennen, gericht op de onderkant van de Arbeidsmarkt, verwarde mensen in de stad en gezondheidsverschillen.	R	MRA Agenda-commissie	Amsterdam, Haarlem, Zaanstad, Haarlemmermeer, Almere, GGD		5 directeuren Sociaal Domein	Herman Swen , h.swen@zaanstad.nl Piet Haker	Fase: Er zijn pilots uitgevoerd m.b.t. onderkant arbeidsmarkt en gezondheidspreventie. De polot arbeidsmarkt wordt opgeschaald. Het Sociaal Domein is als thema inclusieve groei in samenhang met woningmarkt en arbeidsmarkt gepresenteerd in State of the Region mede ondersteund door de brede welvaarts monitor MRA.. Knelpunt: Geen bestuurlijk trekkerschap Relaties: Met programma Onderwijs en Arbeidsmarkt, programma Bouwen en Wonen en Board Roadmap Health Amsterdam Economic Board en Acties 2.6-2.9 Rijk: Afspraken over transformatie en ontschotting
3.9	<i>Kennisdelen over de preventie van sociale problemen in verouderde wijken.</i>							Opgenomen in 1.4
3.10	De MRA-partners geven uitvoering aan de Cultuurimpuls MRA, die zich richt op afstemming en versterking van het cultuuraanbod en toeristische profilering op MRA-schaal, en nieuwe functies voor leegstaande monumenten en erfgoedstructuren biedt	R, EU, I	Economie, Ruimte	Amsterdam, Noord-Holland, Haarlem, MRA partners, culturele instellingen	Touna Meliani , Jack van der Hoek, Udo Kock en Adnan Tekin	Olga Luiten , Annelies Maas-Van 't Hoff	Araf Ahmadali , a.ahmadali@amsterdam.nl , Ellen Koning,	Fase: M.b.t. de toeristische profilering is aangehaakt bij het uitvoeringsprogramma Toerisme. Een voorstel voor Cultuurjaren is in platform Economie geacordeerd. Het deelprogramma Erfgoed wordt met het programma Metropolitane Landschap opgepakt in het project historische waardekaarten. In de begroting Ruimte zijn middelen gereserveerd. Relaties met 1.10 I: Aansluiting bij World Cities Forum en

								handelsmissies EU: Er zijn kansen mbt kunst en erfgoedprogramma's R: De nieuwe convenantstructuur van OCW heeft geleid tot een MRA aanvliegroute.
	Versnellen van de transitie naar een schone economie							
4.1	Een plan opstellen met koplopers in het bedrijfsleven voor het circulair maken van grondstoffenketens in de regio.	R, EU	Economie, Ruimte, PHO DHZ	Flevoland, MRA partners	Jop Fackeldey, John Nederstigt,	Johan Fuite	Jolein Baidenmann, j.baidenmann@amecboord.com , Nurullah Gerdan, nurullah.gerdan@haarlemmermeer.nl Marc Maassen	Actualisatie: Plan is vastgesteld en is in uitvoering, toevoegen actie circulaire inkoop Fase: Plan van aanpak is vastgesteld en is in uitvoering. Circulaire inkoop wordt verkend Relatie met 4.3, 4.4 en 4.5 en roadmap Board. R: Aansluiting op Rijksprogramma I&M EU: Kansen EU programma's en Urban Agenda
4.2	Roadmap opstellen voor versnelling en vereenvoudiging van vergunningverlening en aanpassing wetgeving	R	Ruimte, PHO DZH	Lelystad en Beverwijk, MRA partners		Geert-Jan Put	Guido Vermeer, g.vermeer@lelystad.nl Niels Tijhuis	Fase: Gereed, Er wordt gezien of de communicatie vanuit Rijk en VNG voldoende is
4.3	De Westas, grondstoffenrotonde Zaanstad, Gooi en Vechtstreek, Schiphol Trade Park en Floriade Almere aanwijzen als pilotgebieden voor circulaire economie.	R	Economie, PHO DZH	Noord-Holland, Haarlemmermeer, AMEC Board, Haven, Westpoort, Schiphol, Greenport Aalsmeer, Almere, Gooi en Vechtstreek, EU, Haarlemmermeer	J. Bond, A. Elzakalai, ...	Annelies Maes-Van 't Hoff, ...	... Manon Sernée	Fase: Aanwijzing pilotgebieden is gereed. Westas is in uitvoering, maar stagneert. De andere 3 pilotgebieden worden opgestart. Relatie met Roadmap Circulaire Economie Amsterdam Economic Board, programmaliijn Bouwlogistiek en Acties 4.1 en 4.4. Knelpunt: Capaciteit en organisatie Rijk: Speerpunt vanuit MRA Lobby, kansen voor 2 ^e hotspot NL, REOS
4.4	Een MRA-brede grondstoffenatlas opstellen, met grondstoffenanalyse.	R	Economie, Ruimte, PHO DZH	Flevoland, AMEC Board, Zaanstad, Velsen, Haarlemmermeer, Amsterdam, NH, Haven, bedrijfsleven, EU	Jop Fackeldey, Adam Elzakalai,	Peter Bijvank, Bregje van Beekvelt	Carina van Dijk, carina.vandijk@flevoland.nl	Fase: In uitvoering Relaties met 4.1, Roadmap Circulaire Economie Amsterdam Economic Board, programma Rijk
4.5	De MRA wijst plekken aan voor tijdelijke opslag van hoogwaardige bouwmaterialen die vrijkomen bij sloop en zet een digitale marktplaats op om dit sloopafval op regioschaal weer te verhandelen		Economie, AMEC Board, PHO DZH	MRA partners				Fase: Nog niet gestart Knelpunt: Bestuurlijk en ambtelijk trekker ontbreken, Board actief via roadmap circulaire economie, programmaliijn raw materials, relatie met 4.1 en 4.3
4.6	Inventarisatie van braakliggende terreinen die in de komende 5 tot 10 jaar gebruikt kunnen worden voor de opwerking van zonne-energie of voor de verbouw van gewassen zoals vlas, hennep, olifantsgras en hop voor bio-based producten	R, EU	Economie, Ruimte, PHO DZH	Almere, Purmerend, MRA Partners	Maaïke Veenings, Thijs Kroese ...	Jan Vogel ...	Erwin Lindeijer, elindeijer@almere.nl Lex Hendriksen	Fase: Eerste deel m.b.t. zonne-energie is gereed en gecommuniceerd op de website. Inventarisatie mbt biogewassen nog niet gestart Relaties: Met Actie 3.1, 1.5 en 4.8 en Nationale Energie Atlas Herformulering actie naar biomassa/vergisting noodzakelijk R: Onderdeel MRA Lobby, kansen voor EU programma's
4.7	Onderzoeken van de regionale afvalinzameling- en verwerking en voorstellen doen voor verbetering.		Ruimte, Economie PHO DZH	Lelystad, Gooi en Vechtstreek, Afval Energiebedrijf, AMEC Board, bedrijfsleven, EU	Elly van Wageningen, vacature G&V	Geert-Jan Put	Guido van der Meer, Marc Maassen	Fase: In uitvoering. Relaties: Met Actie 4.1-4.5
4.8	Opstellen en uitvoeren van een regionale programma voor energie waarin de MRA-partners invulling geven aan het landelijke Energieakkoord en een bijdrage aan de Nationale Energieatlas.	R, EU	Ruimte, PHO DZH	Flevoland, NH, A'dam, Haarlem, Zaanstad, woningbouwcorporaties, bedrijfsleven	Jop Fackeldey, Jack van der Hoek, Sanne Munnikendam, Marieke van Doorninck, Cora-Yfke Sikkema, John Nederstigt,	Peter Bijvank, Piet Eilander, Marc Hanou	Edwin Oskam, e.oskam@amecboard.nl Ron Stapel	Fase: Plan van aanpak geaccordeerd, uitgewerkt voorstel voor de onderdelen volgt in juni 2018 Relaties: Met Actie 4.1 en Roadmap Circulaire Economie Amsterdam Economic Board R: Kansen voor regionaal Energie/Klimaatakkoord

								EU: Kansen voor EU programma's.
4.9	Opschalen van pilots van slimme en flexibele energiesystemen zoals smart grids, waarbij vraagsturing en energieopslag een rol spelen.	R, EU	Ruimte, PHO DZH	Zaanstad, Amsterdam, Alliander	Sanne Munnikendam,	David Beekhuis	Jan Schreuder, j.schreuder@zaanstad.nl , Vivienne Bolsing	Fase: In uitvoering. Zaanstad, Amsterdam en Alliander hebben opdracht verstrekt aan Royal Haskoning/DHV voor PvA Smart Grids R: Kansen Rijksprogramma's EU: Kansen EU programma's
4.10	Uitbreiden en verknopen van warmte/koudenetwerken in de MRA voor grotere efficiëntie en aansluiting van 300.000 extra woningequivalenten. <i>In PRO 23 maart 2016 is afgesproken om 4.10 en 4.11 qua uitvoering te combineren</i>	R, EU	Ruimte, AMEC Board, PHO DZH, SG Warmte en Koude	NH, A'dam, Zaanstad, H'meer, Almere, Haarlem, Velsen, Alliander, Tata, Greenport	Jack van der Hoek, Abdulleb Choho, Sanna Munnikendam, John Nederstigt, Jan Hoek	David Beekhuis, Piet Eilander, Bregje van Beekvelt	Jan van der Meer, j.vandermeer@amecboard.com Teun Koelemij, Bob Mantel	Fase: Uitvoering loopt via stuurgroep Warmte en Koude Voortgang via stuurgroep Duurzaamheid en PRO, zie ook: http://www.warmteiscool.nl/ Warmteregisseur aangesteld, gefinancierd vanuit deelnemende partners. Voortgang agenderen in november 2017 R: Kansen voor Rijksprogramma's EU: Kansen voor EU programma's
4.11	Opstellen en uitvoeren van een regionaal programma voor het versnellen van energiebesparing.	R, EU	Ruimte, PHO DZH	Haarlem, Amsterdam, MRA-partners, AMEC Board, woningbouwcorporaties, bedrijfsleven	Cora-Yfke Sikkema, Maaïke van Doorninck	Maaïke Patist	Margreet van der Woude, a.hendriksen@haarlem.nl , Juliane Kürschner	Fase: In uitvoering Relaties met Acties 4.1, 4.8, Roadmap Board R: Kansen voor Rijksprogramma's EU: Kansen voor EU programma's
	Beter Verbinden							
5.1	Uitbreiding en verbetering knooppunt Schiphol Plaza	R	Mobiliteit	Vervoerregio Amsterdam, Haarlemmermeer, Rijk, Schiphol, Prorail,	Derk Reneman	Anne Joustra	Peter van Halteren, p.vanhalteren@vervoerregio.nl	Fase: In voorbereiding met het Rijk. R: Onderdeel van MIRT afpraken
5.2	Eén geïntegreerde lijnennetkaart van de MRA met een herkenbare lijnvoering op MRA-schaal	R	Mobiliteit	Vervoerregio Amsterdam, MRA partners	Derk Reneman	Anne Joustra	Nico van Paridon, n.vanparidon@vervoerregio.nl	Fase: In uitvoering Relatie met Actie 1.10 R: Afspraken met nationale vervoerders
5.3	Eén aantrekkelijk, metropolitaan fietsnetwerk tot stand brengen door onder meer het aanleggen van ontbrekende schakels en verbetering van bestaande routes.		Mobiliteit, Ruimte	Vervoer Amsterdam, NH, MRA-partners	Derk Reneman, Bram Diepstraten, Ed Rentenaar	Hans de Neef	Martijn Sargentini, msargentini@vervoerregio.nl Sietze Faber	Fase: Intentie-overeenkomst programma wordt op 7 februari ondertekend door vertegenwoordigers platforms Mobiliteit en Ruimte. In uitvoering Relaties met 3.1 Agenda Landschap en Roadmap Smart Mobility Board
5.4	Opstellen van een bereikbaarheidsagenda voor goederen, waarbij ook nadrukkelijk aandacht is voor efficiënte en schone stedelijke distributie met zo min mogelijk hinder	R	Mobiliteit	Vervoerregio Amsterdam, Cluster Logistiek, Haven, Greenport, Schiphol, TLN, NS, Waternet, NZKG	Derk Reneman, Bram Diepstraten, Cora Yfke Sikkema en Raymond van Haeften	Anne Joustra	Martijn Kas, m.kas@vervoerregio.nl Richard Hoving	Fase: PvA vastgesteld. Het gaat in deze eerste fase vooral om het voortbouwen op en verbinden van bestaande initiatieven. 5.4 wordt in samenhang met 5.9 uitgevoerd. Relatie met Roadmap Smart Mobility Amsterdam Economic Board en cluster Logistiek. De actie wordt gecombineerd uitgevoerd met 5.9 R: Afspraken met nationale vervoerders via tafel R&I. Samengevoegd met 5.9
5.5	Onderzoeken welke nieuwe infrastructuurinvesteringen prioriteit hebben na 2025, zoals uitbreiding metronet, de IJmeerverbinding, A1, N23 en voltooiing van een 2 ^e ring rond Amsterdam	R	Mobiliteit, Ruimte	Provincie NH, MRA-partners, NS, ProRAIL, ministerie I en M	Elisabeth Post, Jaap Ladders, Eric van der Burg, Mirjam van Meerten	Peter Paul Horck, Hans de Neef, Martin Visser, Piet Eilander	Björn Hutten, Frans Hasselaar, f.hasselaar@vervoerregio.nl Ad Otte	Fase: Actie 5.5 is 'on hold' gezet. Eerst wordt nagegaan of het Programma Bereikbaarheid van, in en naar de MRA, invulling geeft aan deze actie of dat een aanvullende actie nodig is. Met de vaststelling van het Programmaplan in het BO MIRT van 15 maart is het Programma van start gegaan. In het BO van het platform mobiliteit van 3 oktober wordt een definitief voorstel voor afronding actie 5.5 geagendeerd Relaties: Met overige acties ontwikkelrichting 5 en

								met Acties 1.1, 1.2, 1.5 R: In lijn met MIRT afspraken
5.6	<i>De MRA-partners brengen de financiering van de capaciteitsvergroting van de A1 en A9 bij het Rijk onder</i>							Gereed
5.7	De MRA stelt een innovatie- en duurzaamheidsagenda 'smart mobility' op	EU	Mobiliteit	Vervoerregio Amsterdam, Provincie NH, MRA partners, AMEC Board, REOS partners, Kennisinstellingen, vervoerbedrijven	Elisabeth Post	Hans de Neef	Julie van Heeteren, j.vanheteren@vervoerreio.nl David Uiterwaal,	Fase: In uitvoering Relatie met Roadmap Smart Mobility Amsterdam Economic Board EU: Kansen EU programma's
5.8	Onderzoeken toekomstige bekostiging van het openbaar vervoer		Mobiliteit	Vervoerregio	Derk Reneman			Met actualisatie van september onterecht afgevoerd
5.9	Het efficiënter vormgeven van het stedelijk distributienetwerk	EU						Samengevoegd met 5.4.
5.10	MRA-partijen stellen in samenwerking met het Rijk een multimodale regioregisseur aan	R	Mobiliteit	Amsterdam, MRA partners, Rijk	Fred Delpeut, Sharon Dijkma	Nanou Beekman, Senta Modder	Leonie Zeestraten, Gert Oosting	Gereed, in uitvoering via Bereikbaarheidsprogramma A'dam Zuid.
	De metropool klimaatbestendiger maken							
6.1	Een regionaal plan uitwerken voor de waterhuishouding waarin maatregelen staan op het gebied van calamiteitsvoorzieningen, waterberging, meerlaagse waterveiligheid, waterkwaliteit, verzilting van de landbouwgronden, bodemdaling en beperking van het watergebruik, onder meer in samenwerking met het Nationaal Deltaprogramma en andere rijksprogramma's	R	Ruimte	AGV A'dam en Haarlem, Noord-Holland, Flevoland, IJmond, Haarlemmermeer, Amsterdam	Rolf Steenwinkel, Cora-Yfke Sikkema	Bregje van Beekvelt, Jaap Kelderman	Twan Brinkhof, twan.brnhof@water.net Joram de Ruijter, ideruijter@haarlem.nl	Programma klimaatadaptatie is vastgesteld door platform Ruimte. Deelprogramma's worden nu ingericht: Definiëring bouwontwikkeling hoe en waar i.s.m. 1.1 en no regret maatregelen. Relatie met 1.1, Landschap, Energietransitie, Bereikbaarheid R: Relatie met Deltaplan
6.2	<i>Provincies, gemeenten en waterschappen wijzen waterbergingslocaties aan om zware buien op te kunnen vangen.</i>							Opgenomen in 6.1
6.3	<i>Borgen dat bij beslissingen over grote infrastructurele ingrepen en vestiging van grote watervragers de veranderende klimaatopgave wordt meegenomen in omgevingsvisies.</i>							Opgenomen in 6.1
6.4	Samenwerken met kennisinstituten en benutten van manifestaties zoals de Floriade 2022, om innovaties voor waterbestendigheid en voedselvoorziening in de regio te stimuleren en start-ups aan te trekken die zich op dit onderwerp richten.		Economie	Almere, MRA partners, Onderwijsinstellingen, bedrijfsleven		Jan Vogel	...	Er wordt gewerkt aan Plan van Aanpak
	De metropoolregio weerbaarder maken							
7.1	Verbeteren van de bestuurlijke en ambtelijke samenwerking in de MRA.		Regiegroep en Agenda-commissie MRA	Alle MRA partners	Regiegroep en Agendacommissie	Rijk van Ark	Remco Rienties, r.rienties@metropoolregioamsterdam.nl	Fase: MRA Convenant is getekend op 6 maart. Regiegroep, Agendacommissie, PHO's en MRA Bureau zijn ingericht.
7.2	Structureel monitoren van relevante trends en ontwikkelingen op (inter)nationale en MRA-schaal (MRA dashboard), met medeneming van signalen uit de samenleving.	I	AMEC Board, Agenda-commissie MRA	Board, MRA partners, O&S A'dam, Kennisinstellingen, bedrijfsleven	Agendacommissie	Rijk van Ark	Antonio Carretero, a.carretero@amecboard.com Martin Bekker	Fase: Dashboard omgeving Economic Board is online ontsloten: https://www.amsterdameconomicboard.com/feit-en-en-cijfers Onderzoeken EVMRA, WIMRA en Brede welvaartsmonitor in samenhang gepubliceerd en gepresenteerd. Verder integratie wordt voorbereid Relatie met alle programma's internationale

								ontwikkelingen
7.3	Om de betrokkenheid bij de opgaven van de MRA raadsleden, vertegenwoordigers uit het bedrijfsleven, kennisinstellingen en de deelregio's te borgen gaan de MRA-partners jaarlijks bijeenkomsten organiseren.		Regie-groep en Agenda-commissie	MRA Bureau	Regiegroep en Agendacommissie	Rijk van Ark	Arjan Overbeek, a.overbeek@metropoolregioamsterdam.nl	Fase: Conferentie Raden en Staten heeft plaatsgevonden in februari 2018. State of the Region op 20 juni 2018. Het MRA Congres vindt plaats op 19 oktober 2018

Toelichting

Het stoplichtenmodel MRA Agenda laat zien hoe het er met de uitvoering van de actie voorstaat. Het model is afgestemd met de secretarissen van de platforms Ruimte, Economie en Mobiliteit en de betrokken projectleiders, ambtelijk trekkers. De betekenis van de kleuren is als volgt:

Geel :	De actie is afgerond
Groen:	De actie is in uitvoering conform planning
Oranje:	Er is sprake van een knelpunt, waarop door bestuurlijk en ambtelijk trekker c.q. betrokken manager op bijgestuurd dient te worden
Rood:	De actie staat on hold. Er vinden mogelijk wel gesprekken plaats deze op te lossen, maar dit komt nog niet tot uiting in de voortgang.
Lichtblauw:	Er is behoefte aan een herformulering die in de volgende actualisatie van de MRA Agenda wordt meegenomen.

De kolom R, EU, I geeft aan waar betrokkenheid van het Rijk, EU en/of de Internationale agenda aan de orde is. Deze wordt nader verklaard in de kolom Status.

Bij vragen of opmerkingen kunt u terecht bij Steef de Looze, s.looze@haarlem.nl